

SLOVENSKI NAROD

Letnja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike — inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po londonskem sporazumu:

Intervencija Anglije v Berlinu in Pragi

Med tem, ko bodo generalni štabi uredili vsa vprašanja vojaškega sodelovanja, bo Anglija po diplomatski poti intervenirala za ureditev odnosov med ČSR in Nemčijo

London, 2. maja. Diplomatski urednik »Sunday Timesa« piše, da se bo zdaj začela živahna diplomatska akcija za to, da se v praksi izvedejo določbe francosko-angelskega sporazuma. Angleški in francoski generalštab ne bosta imela kake javne konference; posvetovanja se bodo vodila v ožjem krogu in bo delo na izvršitvi skupnega vojaškega vojnega načrta opravljeno preko vojaških odposlancev. Diplomatski urednik omenjena lista tudi poudarja, da strokovnjaki v angleškem zunanjem ministrstvu zdaj proučujejo, koliko bi bil umesten morebitni angleški korak pri nemški vladi, kateri naj bi dali podobne nasvete, kakor so jih dali češkoslovaški vladi. Angleški veleposlanik v Berlinu bo verjetno vztra-

jal na tem, da Velika Britanija polaga veliko težavo na ohranitev evropskega mira, za katerega bi nastala nevarnost gotovo tedaj, če bi se kršili sporazumi, oziroma če bi se nesporazumi reševali s silo. Do angleškega koraka v Berlinu naj bi prišlo šele po Hitlerjevem povratku iz Italije. Kar se tiče Prage, bosta Francija in Velika Britanija nasvetovali, naj češkoslovaška kolikor more popusti glede nemške manjšine. Glede gospodarske pomoči podnavskim državam diplomatski urednik omenjenega lista poudarja, da je bilo o tem zelo malo govora. Določeno je bilo le to, naj podrobna vprašanja uredi trgovinski odposlanec, kakor bi se šele moglo začeti s končnimi pogajanjimi.

Vse nemško časopisje zelo obširno piše o velikih pripravah za Hitlerjev obisk v Italiji. Listi pišejo tudi o vojaškem delu teh svečanosti in se zelo pohvalno izražajo

o razvoju italijanske oborožene sile, za katero pravijo, da se tako po materialni opremljenosti, kakor tudi po vojaškem duhu, ki v njej vlada, nahaja na zavidljivi višini.

Zastoj na španskih bojiščih Prodiranje frankovcev je zopet ustavljeno — Povečan odpor republikancev

Barcelona, 2. maja. Napadi francoscev v pirenejski pokrajini, posebno na odseku zahodno od Tremfá in južno od Belagosa so naleteli zdaj na močne ovire. Glavni dve oviri sta zelo slabo vreme in nenavaden odpor republikanskih čet. Sovražno napredovanje v smeri proti Puicordu je skoro popolnoma onemogočeno. Več stotineko vojskih točk v tem delu je v rokah republikancev. Premoč v materialu, ki jo imajo francosci in ki je bila zelo uspešna pri bojevanju v nižjih predelih, v gorskih pokrajinah ne pride do izraza. Tu opravljajo glavni posel strojnice. Republikanske čete so začele z gverilsko vojno, ki se je izkazala za edino pravilno, posebno včeraj, ko so bile ponovno zavzete nekatere višine na odseku pri Trenti. Na bojiščih ob obali Sredozemskega morja so francosci nekoliko napredovali, republikanskim četam pa se je kmalu posečilo, da so jih potisnile nazaj.

ljevanje bojev v Španiji. Na nobenem bojišču ni bilo večjih dogodkov. Na kastolonskem bojišču slabo vreme onemogoča vsako vojskovanje. Na tem delu bojišča so republikanske čete s pomočjo tankov izvršile dva protinapada.

Barcelona, 2. maja. d. Francova letala so včeraj dopoldne dvakrat napadla Barcelono, predvsem njene pristaniške naprave. Pri prvem napadu ob 9. dopoldne je bilo 29 smrtnih žrtev, največ pristaniških delavcev, pri drugem napadu ob 11. dopoldne pa se je več v luči zasidranih angleških ladij le s težavo ognju bombardirani, vendar pa so bile nekatere zadete od drobec šrapnelov protiletalskih baterij ter lažje poškodovane na krovu. Skupno je bilo pri večeršnjih letalskih napadih ubitih 50 ljudi, približno prav toliko pa je bilo ranjenih.

Barcelona, 2. maja. Predsednik republikanske vlade Negrin je izročil predstavnikom tiska besedilo deklaracije, ki med drugim pravi, da se je republikanska vlada odločila bojevati se do konca.

Angleška ponudba Nemčiji

Anglija je pripravljena razpravljati o kolonijah, če se uredi razmere v Srednji Evropi

London, 2. maja. br. Današnji »The People« objavlja naslednje senzacionalne informacije o intervenciji Anglije v Berlinu: Ministrski predsednik Chamberlain bo takoj, ko bo v parlamentu odobren angleško italijanski sporazum, kar se bo zgodilo po vsej priliki še ta teden, naročil angleškemu poslaniku v Berlinu Hendersonu, naj obišče kancelarja Hitlerja in razpravlja z njim ne samo o češkoslovaškem vprašanju, nego tudi o vprašanju vrnitve nemških kolonij. Angleški poslanik bo sporočil Hitlerju, da je Anglija pripravljena razpravljati o tem problemu v okviru akcije za ureditev splošnega položaja v Evropi. Predno pa bi se mogla pričeti pogajanja glede kolonij, bo Anglija zahtevala, naj se poprej točno definira češkoslovaško vprašanje. Hitlerju bo

pri tej priliki sporočeno, da bosta Anglija in Francija podprli z vseni sredstvi, ki so jim na razpolago, akcije za ureditev položaja v Srednji Evropi in bosta v zvezi s tem svetovlati tudi češkoslovaški vladi, naj pravilno uredi problem nemške narodne manjšine v ČSR. Ta angleška intervencija pa bo izvršena še le potem, ko se bo Hitler vrnil iz Rima in ko se bo videlo, ali je Nemčija pripravljena sodelovati pri tej akciji za okrepitev miru v Evropi.

V zvezi s pripravljajočo se intervencijo angleški listi toplo pozdravljajo korak predsednika ČSR dr. Beneša, ki je poslal včeraj o priliki nemškega državnega praznika Hitlerju brzojavne čestitke. V tem vidijo noven dokaz, da želi ČSR vzpostaviti z Nemčijo dobre sosedske odnose.

Anglija za obnovo Društva narodov

Poziv Italiji in Nemčiji, naj se vrneta v Zenevo

ZENEVA, 2. maja. br. V tukajšnjih angleških krogih se doznava, da je angleška vlada že intervenirala v Rimu in Berlinu glede odnosov Nemčije in Italije do Društva narodov. Angleška vlada je izrazila željo, naj bi Nemčija in Italija zavzeli pozitivno stališče do Zenevske ustanove. Po vestih iz Rima bo italijanska vlada v kratkem podala izjavo, v kateri bo orisala svoje stališče glede vseh vprašanj v zvezi z Društvom narodov. Dejstvo, da je Italija te

dni plačala vse svoje zaostanke na članarini Društva narodov od leta 1935 dalje, smatrajo za dokaz, da bo Italija po sklenitvi sporazuma z Anglijo in Francijo tudi napram Zenevi sprejela svojo dosedajšnjo politiko. Angleška vlada želi, da bi se Italija in Nemčija vrnila v Zenevo ter da bi se Društvo narodov sporazumno reformiralo tako, da bo moglo uspešneje vršiti svoje naloge.

Hitler bo drevi odpotoval v Rim

Z Mussolinijem bosta skupno proučila pereča mednarodna vprašanja

Berlin, 2. maja. Drevi odpotuje kancler Hitler na svoj prvi uradni obisk v Italijo. O tem potovanju zatrjujejo tukajšnji službeni krogi, da ne bo samo reprezentativnega značaja, nego tudi velikega političnega pomena. O priliki razgovorov v Rimu bosta Mussolini in Hitler razpravljala posebno o španskem problemu in o položaju, ki je nastal na Sredozemskem morju po londonskem sestanku francoskih in angleških državnikov. Oba državnika bosta sklepila, ki so bili sprejeti v Londonu, temeljito proučila. Ni pa pričakovati, da bi Italija in Nemčija v Rimu sklenili kak nov sporazum ali pakt.

Na čelu skupine 84 navrateljev in glavnih urednikov nemških listov, ki so že sredi odpotovali v Rim, da tam počakajo na Hitlerjev prihod, so visoki funkcionarji nemškega propagandnega ministrstva in narodno-socialističnega tiskovnega urada. Nemški novinarji nosijo uniforme, ki je bila izdelana nalašč za ta obisk v Italijo. To uniformo tvorijo temen površnik z odprtim ovratnikom in črne hlače. Pred odhodom nemških novinarjev iz Münchena jim je bila prirejena intima večerja, ki se je je udeležil tudi italijanski generalni konzul, opolnomočeni minister Pitagla.

Huda letalska nesreča v Italiji

Potniško letalo je v megli treščilo v hrib — 19 ljudi, med njimi albanski poslanik, se je ubilo

Rim, 2. maja. r. Vsa Italija je danes pod vtiskom hude letalske nesreče, ki se je včeraj pripetila potniškemu letalu, ki vozi na progi Brindisi-Rim. S tem letalom se je vračala večja skupina tujcev, ki so prisostvovali kraljevi poroki v Tirani, iz Tirane v Rim. Med potniki je bil tudi albanski poslanik v Rimu, bivši poslanik v Beogradu Džafar Vila. Letalo bi bilo moralo po vzornem redu že z zgodaj popoldne prispeti v Rim. Sprva so mislili da je nastala kakva zakasnitev pri odhodu. Ko pa so prejeli poročilo, da je letalo v redu odletelo, se je takoj pojavil sum, da se je ponesrečilo. Začelo se je mrzlično poizvedovanje za izgubljenim letalom. Razširile so se najrazličnejše vesti, a še le pozno zvečer je bil izdan naslednji uradni komunikat:

V soboto dne 30. aprila je potniško letalo (štrimitorno letalo znanice »Metas«), ki vozi na progi Brindisi-Rim, odletelo ob 11.35 z letališča v Brindisiju v Rim. Vreme je bilo silno slabo ter je letalo ob 14.

ob Apeninih prišlo do Forme. Nad dolino Cupo je letalo v gosti megli s krilom udarilo ob neki hrib in v trenutku je izbruhnil požar na letalu. Na letalu je bilo 5 moških posadke, med potniki pa tudi albanski poslanik v Rimu Džafar Vila. Na letalu je bilo še 13 potnikov, 4 Italijani in 9 inozemcev, med njimi Otnar Krausz, Valter Krapke, Jakob Friedrich, Bala Schveitz, Karl Grotzner, Samuel Prosdorf, Helena Lindhein, Jurij Hadžikaks. Vsi potniki in člani posadke so mrtvi.

Letalo je bilo last italijanske letalske družbe »Ala Littoria«. Zaradi silne smrtičnosti trupel je bilo zelo težko ugotoviti istovetnost potnikov. Na kraj nesreče sta prišla glavni ravnatelj družbe Klingor in glavni ravnatelj v letalskem ministrstvu Pelegri, ki vodita nadaljnjo preiskavo.

Trupla ponesrečenecv bodo prepeljali v Rim, odkoder bodo inozemce odpravili v njihovo domovino, Italijane pa pošlili v skupen grob.

Proslava 1. maja po svetu

V ČSR v miru in redu

Praga, 2. maja. AA. ČTK: Proslave 1. maja so v vsej ČSR potekle v popolnem redu in miru. V Pragi je korakalo v sprejedu nad 130.000 oseb. ČTK poroča, da se je po statističnih podatkih včerajšnjih proslav 1. maja udeležilo 3 milijone ljudi, ki pripadajo vladnim strankam in 1 milijon pristavev Henleinove stranke. Dasi je manifestiralo nad 4 milijone ljudi, je vendarle prišlo do neredov samo v Opavi, kjer je bilo nekaj oseb ranjenih.

Izgredi na Poljskem

Varišava, 2. maja. AA. Pat: V vsej Poljski so bile včeraj ob priliki proslave 1. maja razne manifestacije. Do neredov in spopadov ni prišlo, razen v Kielou in Lvovu, kjer so manifestacije metali kamenje na nacionalistične manifestante. Prišlo je do spopada in oddanih je bilo več strelcov. En socialist je bil ubit, tri osebe pa so ranjene. Poljska je hitro vopostavila red in mir. V Lvovu pa so nacionalistični dijaki napadli spoved. Ranjenih je 15 oseb. Do manjših neredov je prišlo še v nekaterih krajih, kjer so nacionalisti priredili protidemonstracije proti socialistom. V Varsavi je v Edivovskem delu mesta eksplozivni pekleniški stroj in je bila ranjena ena oseba. Poljska je aretirala več komunistov, ki so skušali demonstrirati.

V Bolgariji

Softja, 2. maja. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Letos so vsi organizirani delavci pod pokroviteljstvom države prvič proslavili 1. maj kot praznik dela. Po službi božji v katedrali, ki je bila v navzočnosti uradnih osebnosti in delavskih zastopnikov, so odprli novo delavsko bolnišnico, ki nosi ime kraljice Joane. Celu vrsto občinskih ustanov so odprli v drugih mestih države.

Svečane otvoritve se je udeležila kraljica, člani vlade, in zastopniki delavstva. Delavci pa so v dolgem sprejedu korakali skozi mesto z zastavami in godbami na čelu. Manifestacije so potekale v popolnem redu in miru.

V Rumuniji

Bukarešta, 2. maja. AA. Proslava 1. maja je v vsej Rumuniji potekla v popolnem redu in miru.

Tudi na Kitajskem so slavili 1. maj

Hankou, 2. maja. AA. Na včerajnji proslavi 1. maja je 80.000 kitajskih delavcev korakalo skozi mesto in vzklikalo maršalu Čankajšiku.

Politični obzornik

O političnih katoliških na Hrvatskem

Sarajevske »Jugoslavenske pošte« objavljajo zanimiv dopis iz Zagreba o tako zvanih političnih katoliških na Hrvatskem. Ti politični katoliški ... a. s. — tako izvaja list — so oni, ki so pred 6. januarjem 1929 bili na čelu hrvatske pučke (ljudske) stranke. Njih glavnica je bila »Narodna politika«, ki se je pod Živkovičevim režimom prelevila v »Hrvatsko stranko«. Vodja te skupine je grkokatoliški kanonik dr. Janko Šimrak, profesor kanonskega prava. On ne naslopa rad javno, v javnosti ga večinoma nadomešča profesor Peter Grgac, ki ni duhovnik. Ta skupina, ki jo vodi Janko Šimrak in Peter Grgac, tvori tako zveni domogojki »tajni senjorati« (starošolstvo): in njega člene smatrajo na Hrvatskem za nako vrsto katoliških fransozocev. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da ta skupina namučno svoje člane na najboljšo hrvatsko mesto in se trudijo, da bi zasedli tudi vse škofovske stolce s svojimi pristniki. Vsek član te skupine mora položiti posebno prislogo, v obsevu med sabo pa se postavljajo tajne pise. Glavni štab te skupine je v zagrebški nadškofiji, volik vpliv pa imajo ti »katoliški fransozoeci« tudi v splitski škofiji. Povečan vpliv imajo tudi v djalovski škofiji, dočim so v samjaki in dubrovniški brez posebne moči. V Zagrebu so vsi skupaj, stani oni, ki so bile oddane leta v zadnjem času s njihovih oseb. Eden iz

dobiti kako boljše župnijo ali kako boljše dotirano kanoniško mesto, mora biti njih članek. »Tajni senjorati« smatra za svoje izrazite pristaje zagrebškega nadškofa, splitskega škofa. Največja nasprotnika »tajnega senjorata« sta sarajevski nadškof dr. Ivan Šarić in krški škof dr. Srebrnič. Šimrakova skupina ima organizirane akademike, srednješolce, kmete in delavce. »Domogojci«, Grom, Skom in Krom). Poleg teh organizacij pa še obstajajo društva mladeničev in deklet, moš in žena hrvatske Katoliške akcije. V vseh teh organizacijah pa imajo glavno in odločilno besedo voditelji bivše hrvatske klerikalne stranke, ki so se združili v »tajnem senjoratu«. Njihova skupina se v zadnjem času silno zavzema za to, da bi bil za zagrebškega pomožnega škofa imenovan njen član Ljudevit Perić. —

Hrvati ne souvažijo Židov!

Beograjske »Narodne novine« priobčujejo je izjavo dr. Vladka Mačka o židovskem vprašanju. Dr. Maček je podal, kakor zatrjuje imenovani list, to-le izjavo: »Mi Hrvati ne souvažimo Židov. Svetska demokracija ne pomeni antisemitizma, ki so ga izmislili nazadnjaški pokreti. Antisemitizem je amecan in nenavaden pojav, ki stremi za tem, da Židom podtakne krivdo za vse zlo v življenju. Židovska nevarnost ne obstoja in ona je samo v domišljiji gotovih krogov. Iz teh razlogov antisemitizem tudi ne more obstojati na Hrvatskem.« — »Mladu Hrvatsku« je v tem ostanu čisto drugačnega mnenja in kaplan dr. Cizak strelja v nj enak način na Žide s najhujšimi izjavami.

Jan K. Strakaty — šestdesetletnik

Jan Karel Strakaty, zaslužni češki kulturni delavec, naš dolgoletni praški dopisnik, praznuje danes svojo šestdesetletnico. Je to mož, ki si je za poglobitev bratskih stikov med Čehi in Slovenci pridobil neverjetnih zaslug, saj je z velikim uspehom nadaljeval delo, ki ga je tako srečno pričel nepozabni Jan Lego pred več kakor petdesetimi leti. Ne mali del zaslug, da so postali slovensko-češki stiki v zadnjih desetletjih tako intimni, tako res bratski, pripada brez dvoma našemu dobremu in zvestemu prijatelju Strakatyju. Kakor je bil svoje dni Jan Lego zastopnik in mentor Slovencev v Pragi, tako je zadnja desetletja opravljal ta poslan na Strakaty s tako ljubeznijo, vnebo in požrvalnostjo, da so mu Slovenci upravičeno nadeli ime »slovenskega konzula« v Pragi.

Strakaty je iz veleugledne narodne praške rodbine. Njegov ded Karel Strakaty je bil sloveč češki basist, ki je kot prvi zapel pesem »Kde domov mi je«, ki je potem postala narodna in sedaj tudi državna himna. Njegov oče je bil notar, dolgoletni deželni poslanec in eden izmed ustanoviteljev češke svobodomislne (mladočeške) stranke. Naš Strakaty je sprva študiral pravo, nato pa se je posvetil novinarskemu poklicu. Bil je urednik »Samostatnosti« in »Večera«, dolga leta pa tajnik centrale »Kluba čeških turistov«. Med vojno se je živo udeleževal protiaustrijske propaganda in bil član Mafije na Kraji. Vnohtradih Ker je bil osumljen velezdaje, so ga leta 1916. aretirali in vtaknili v zapor. Zaprt je bil sprva v Pragi, kasneje pa na Dunaju v isti ječi, kjer sta bila tudi dr. Kramář in dr. Rašín. Po prevaru je stopil v redakcijo »Narodnih listov«, kjer je ostal do svoje upokojitve leta 1933. Tu je imel med drugim tudi referat o kulturnih stikih s slovenskim jugom. Ne preje, ne kasneje niso imeli »Narodni listy« tako večše urejane jugoslovenske rubrike, kakor takrat, ko jo je vodil Strakaty. Med svojimi poklicnimi tovariši je zavzemal ugodno pozicijo, saj je bil do svoje upokojitve podpredsednik »Sindikata češkoslovaških novinarjev«. S Slovenci je navezal tesne stike že kot visokošolec in njegova najboljša prijateljstva sta bila dr. Ivan Lah in Viktor Zalar. V Sloveniji je bil prvič leta 1905. pri odkritju Prešernovega spomenika. Od tistega časa ne preteče skoraj leto, da bi Jan Strakaty ne posetil naših krajev in svojih slovenskih prijateljev. Da se je v tem času dobro naučil slovenski, se razume samo po sebi. Vešč slovenskega jezika, je prevedel na češki jezik več del naših pisateljev. Od leta 1920. do 1929. je bil praški dopisnik našega lista. Leta 1932. je priredil v Pragi razstavo literarnih del znanih delavcev na polju češkoslov.-jugoslov. zblizanja J. Hudca, J. Raušarja, Fr. Govekarja, dr. Iv Laha in Bože Lovriča. Ves čas je delaven član uprave praške Českoslov.-jugoslov. lige. V malo priznanje njegovih zaslug ga je Jugoslov.-češkoslov. liga v Ljubljani izvolila za svojega častnega člana, blagopokojni kralj Ureditelj pa ga je odlikoval z redom sv. Save IV. stopnje.

Dobremu našemu prijatelju iskreno čestitamo k življenjskemu jubileju in mu ključemo: Ješče na mnogaja leta!

Povratak predsednika vlade dr. Stojadinovića v Beograd

Ljubljana, 2. maja. AA. Snoči ob 21.43 je z brzim vlakom odpotoval z Bleda v Beograd predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z družino in v spremstvu šefa kabineta dr. Dragana Protića.

Borzna poročila.

Cur, 2. maja. Beograd 10. — Pariz 13.30, London 21.67, New York 42.50, Bruselj 73.175, Milan 22.68, Amsterdam 241.825, Berlin 174.175, Dunaj 46.50, Praga 15.14, Varsava 82. — Bukarešta 3.25.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

Avtobusna postaja v Ljubljani

Najpriljubljenejši prostor za njo bi bila Masarykova cesta pri glavnem kolektorju

Ljubljana, 2. maja. Ljubljana je krivično in neobčutljivo avtobusni promet. Avtobusni promet je postal pri nas že zelo živahen in ker ima še veliko bodočnost, kakor kaže razvoj v naprednejših državah, bi mu moral posvečati posebno pozornost. Lahko bi rekli, da se razvija po vsej sili, ker ga ovira nedejstvo ovira, ki zadržujejo pri nas razvoj vsega motorizma. Največja ovira so seveda slabe ceste; zaradi njih je obraba vozil mnogo večja. Zdi se tudi, da tvorijo slabe ceste in avtobusni promet začarani krog: čim več je avtobusov, tem slabše so ceste, odnošno čim živahnejši je avtobusni promet, tem več je ovir za njegov razvoj. Seveda bi morale biti ceste tem boljše, čim bolj je razvit avtobusni promet, to se pravi, da bi morale ustrezati avtobusizmu, med tem ko zdaj ne morejo več služiti niti, navadnemu prometu z živinsko vprego. Tako pri nas zadenejo vselej v zvezi z vprašanji avtobusizma na vprašanje naših cest.

Ob tej priložnosti pa gre zgotoviti pomembno zadevo v zvezi z avtobusnim prometom v sami Ljubljani: aktualno je postalo vprašanje avtobusne postaje. Primerne velikostne postaje, ne postajališča. Ljubljana namreč še nima avtobusne postaje. Kajti postajališča in postaje nista eno in isto. Dosedanja postajališča, n. pr. v Gledališki ulici ob protestantski cerkvi in v Tavčarjevi ulici nikakor ne morejo ustrezati avtobusnemu prometu v Ljubljani tako, da bi ne čutili od dne do dne bolj potrebo po primerni, centralni avtobusni postaji.

Nedostatk postajališč so menda dovolj znani, da nam jih ni treba vseh naštevati. Predvsem ne ustreza njihova lega glede na zahteve prometa. Tako imajo sedanja postajališča slabo zvezo s kolodvorom in tramvajem in tudi med seboj niso zvezana. Prostorji so postali že pretesni, čez voz in odvoz sta otežena in potniki nimajo nobenega zvetja, kjer bi čakali na zvezo. Na postajališčih ni niti bencinskih črpalik — če izvažamo Krevcov trg — da o gramozah, ki bi morale biti v neposredni bližini, niti ne govorimo.

Potreba po avtobusni postaji v Ljubljani se kaže že delj časa in, kakor smo povedali, zdaj tudi že razmišljajo na magistratu, kateri prostor bi dočeli, odno-

šno rezervirali za veliko, moderno avtobusno postajo.

Strokovnjaki, ki so že nekoliko razmišljali o tem vprašanju, so prišli do prepričanja, da Ljubljana nima za ta namen boljšega prostora od Masarykove ceste pri glavnem kolektorju. Izbire med prostori, za katere prostora pri glavnem kolektorju pa lahko navodemo več razlogov, najtehtnejši je seveda sama bližina kolodvoru, kajti idealno je, da lahko potniki brez iskanja in hoje stopijo z železniškega kolodvoru na avtobusno postajo. Čim boljše je zveza med obeh postajama, tem boljše. Razen tega je zdaj glavni kolektor v mestnem središču, ker se mesto razvija proti severu. Masarykova cesta je neposredno zvezana z glavno prometno žiljo v Ljubljani, s Tyrševo cesto in ob nji se končuje na eni strani Bleiweisova cesta, ki veže tri glavne ceste v Ljubljani: Tyrševo, Celovško in Tržaško, na drugi strani pa Restjeva cesta, ki je tranzitna v smeri proti Dolenjski cesti; razen tega pa drži Masarykova cesta naravnost na Smartinsko cesto, odkoder se odcepi cesta na letališče in k Sv. Jakobu ob Savli. Masarykova cesta ima torej v prometnem pogledu najboljšo osrednjo lego, saj je stičišče glavnih cest v Ljubljani in leži ob glavnem kolektorju. Avtobusna postaja ob kolodvoru bi ustrezala tudi mestni upravi, n. pr. zaradi trošarine, ko je za trošarinski urad tam. Na drugi strani bi se pa potniki lahko posluževali kolodvorske garderobe in restavracije. V neposredni bližini je tudi hotel Masarykova cesta je dovolj široka za parkiranje avtobusov. Potniki bi imeli tudi zvezo s tramvajem in postuževali bi se lahko avtobusov.

Za avtobusno postajo so seveda potrebna še posebna stopnja, predvsem garaža za majna popravila in neobhodno potrebna bila prejšnja ali slej primerna čakalnica z vsemi pritlikalnimi, n. pr. z bifejem in morda tudi s trafikami. Samo po sebi umevno je, da avtobusna postaja mora imeti bencinsko črpalko. Kar se tiče postajnih objektov, je vprašanje zase, ki ne bo težko rešiti, toda mestna občina se mora ob pravem času pozanimati za prostor.

Odloditev, kje bo v Ljubljani avtobusna postaja, bo baje padla že letos.

—c Laško: Jugoslavija 3:0 (0:0). V nedeljo popoldne je bila na Glaziji pred 260 gledalci drugorzredna prvenstvena tekma med SK Laškim in SK Jugoslavijo. Laščani so zmagali zaslužno, vendar pa je rezultat zglede na potek igre nekoliko previsoko izražen. Moštvo Jugoslavije je igralo razglašeno in brez pravega elana ter ni imelo strahcev pred nasprotnikom golom, zaradi česar ni znal izbrati niti ene izmed mnogih lepih prilik. Laščani so nudili lepo kombinacijske igre in so bili tudi v startu boljše. Prvih 20 minut so imeli Laščani nekaj več od igre, potem pa so se domačini nekoliko znašli in igra je postala izenačena. V 14. minuti drugega polčasa je Kačič po lepi kombinaciji prvič potresel mrežo Jugoslavije. Dve minuti nato je Blagotinšek zvišal na 2:0, v 26. minuti pa Vrečko na 3:0. Po teh uspehih so Laščani nekoliko popustili. Jugoslavija je prešla v lahno premoč, a kljub

mnogim priškam ni znala zmanjšati rezultata. Sodil je g. Presinger točno in objektivno.

—c Sresko učiteljsko društvo JUJ se je sestalo danes ob 9. uri popoldne v mestni ljudski šoli v Celju na zborovanje z dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopis. 3. Predavanje g. učitelja Cirila Pregija »O mladinski glasbi« z nastopom njegovega pevskega zbora. ki je zapel 6 pesmi. 4. Poročilo g. Janka Pogačnika o odgovornih članstvih na društvene vprašalne pole glede smeri in dela organizacije in društva. 5. Služajnosti. K obisku zborovanja je vabilen pesnik Oton Zupančič, ki bo ob otvoritvi Celjskega kulturnega tedna v Celju. Po zborovanju bo skupen poset razstav alikarstva in kiparstva ter celjskega slovenskega tiska ob znižani vstopnini. Očekuje se, da bo poslovala tudi knjižnica.

Včerašnji dan je prinesel presenečenja v ligi BSK, Hašk in Gradjanski so oddali po dve točki

Ljubljana, 2. maja. Odkar imamo v Jugoslaviji državno prvenstvo, se še ni zgodilo, da bi bili na isti dan kar vsi trije vodilni klubi premagani. Včerašnja nedelja je bila za vodilno ligiško trojico zares črna, nikakor pa ne nesrečna. Vrtni red med njimi je namreč ostal isti in neizpremenjena tudi razlika točk. Le na spodnjem koncu lestvice je postalo silno temno in zamotano. Trije klubi imajo enako število točk in se ločijo le po razliki golov. Šele ob zadnji kofli bosta odločili, kateri izmed trojice bo izpadel.

Ljubljana je igrala v Beogradu zelo nesrečno in izgubila nasproti Basku s 6:2. Enajstorič st si nudi enakovredno igro, toda sreča je bila na strani Beograđanov. Ljubljanski vratar Pogačnik je bil zelo slab in le njemu pripisujejo krivdo na visokem porazu. Do odmoru so domači zabil dva gola, takoj v začetku drugega polčasa pa še tretjega. Siedli je potem najboljši čas gostov, ki so zmanjšali na 3:2. Konec igre pa je zopet pripadal Basku, ki je imel v svojem napadaku Cabriću izvrstnega strelca. V drugi tekmi sta se srečali Jugoslavija in Gradjanski. Zagrebčani so naleteli na izredno razigranega nasprotnika, ki jih od vsega začetka ni pustil v dvomu o svojih namerah. Zaradi neprestanih Jugoslavijinih napadov je moral Gradjanski igrati obrambno taktiko, kljub temu pa so odlični nasprotniki našli pot do gola in senzacija je bila tu. Jugoslavija je zmagala 3:1 (2:0).

V Zagrebu je imela Concordia v gostih vodilni klubi v tabeli — BSK. Domači so zaigrali zelo poštvrtovalno in potisnili Beograđane v obrambo. Do odmoru ni bilo golov, ko so pa menjali strani, so domači zogo trikrat poslali v nasprotno mrežo dočim je njihovo svetišče ostalo čisto. Š 3:0 je poslednji premagal prvega. V Sarajevu bi se skoraj zgodila senzacija. Jedinstvo je v prvem polčasu vodilo 2:0, po odmoru pa je Slavija popolnoma prevladovala in zmagala s 5:2. Le odlični vratar je rešil Jedinstvo večjega poraza.

Hađduk je na domačih tleh odvzel Hašku obe točki in zmagal 2:0.

V podsvetnem prvenstvu je bila na sporedu še ena prvenstvena tekma. Herme je na svojem igrišču premagal Celjane 4:1.

V Milanu je zasedel odbor za izvedbo srednjeevropskega pokalnega tekmovanja. Sklenili so, da bodo zaradi izpada Avstrije vsi trije ustanovitelji, Češkoslovaška, Italija in Madžarska nastopili v tem tekmovanju s po 4 klubi, nova udeleženca Jugoslavija in Rumunija pa s po dvema. Obenem so že izbrali nasprotnike za prvo kolo. Drugi udeleženci iz Jugoslavije bo igral z drugim klubom Češkoslovaške, četrtoplasirani na Češkem pa s prvakom Jugoslavije.

— ZSK Herme. Dne 3. maja bo »Pri sestici« obvezen šestanek članstva zaradi ocenjevalne vožnje 8. maja.

Družinska tragedija v Mojstrani

Pijani drvar Andrej Rekar je zabodel v srce svojo svakinjo Terezijo Kosmačevo

Mojstrana, 2. maja. V Mojstrani se je davi odigrala pretresljiva družinska drama v hiši posestnice Terezije Kosmačeve, ki je postala žrtev svojega pijanega svaka.

V hiši št. 54. so stanovali skupaj že priletni drvar Andrej Rekar, njegova žena Lenka ter njena sestra Terezija Kosmač s sinom in njegovo ženo. V hiši ni bilo pravega soglasja, ker je bil Rekar vedno nagljen k pijaci in je v pijanosti hudorazsajal ter povzročal prepire. Včera je šel v neko gostilno in tam popil pol litra žganja, pol litra ga je pa vzel še s seboj domov in ga skrival v posteljo. To žganje je hotel dati na skrivaj popiti, žena Lenka mu je pa hotela to preprečiti. Ko je pa stopila v sobo, je podivjani mož planil nad njo,

na kar je zbežala pred njim po stopnicah iz prvega nadstropja. Tedaj ji je prišla v svojo nesrečo naproti njena sestra Terezija Kosmačeva. V divji jezi je pijani Rekar potegnil nož in jo zabodel naravnost v srce. Smrtno ranjena se je Kosmačeva zgrudila. Domači so jo naglo prenesli na posteljo in pozvali vojaškega zdravnika, ki je bil slučajno v bližnjem hotelu, na pomoč. Ta pa ni mogel več pomagati, ker je bila Kosmačeva že izkvaravala.

Na kraju zločina se je zbrala skoraj vsa Mojstrana in prišli so tudi orožniki, ki so Rekarja videnili in odvedli v zapor. Mož ni povsem pri zdravni pameti in če mu vino stopi v glavo, kar podivja. — Pokojna Kosmačeva je bila stara okoli 60 let in zapušta dva sinova.

Odprava napitnine

Ljubljana, 2. maja. Pred tremi tedni je izšla v »Službenem listu« banova odredba glede odprave napitnine v ljubljanskih restavracijah, penzionih in hotelih. V četrtek 28. aprila so se glede uveljavljanja te uredbe sestali v prostorih Zbornice za TOI v Ljubljani zastopniki gostinske obrti in ugostiteljskih nameštencev, da se enkrat prouče uredbo. Dosežen je bil popoln usporazum in na podlagi tega je bila z včerašnjim dnem odpravljena napitnina po vseh ljubljanskih restavracijah, penzionih in hotelih, poleg tega pa tudi v Mariboru in Celju ter v vseh naših letoviščih in zimoviščih, tako na Bledu, v Kranjski gori, v Bohinju, Rogški Slatini, Slatini Radenci, Dobrni, Laškem in Rimskih Toplicah. Namestu napitnine se pobira 10% od računa.

Na podlagi nove uredbe smejo pobirati restavracije do 10%, lahko tudi manj, a več ne. S tem je bilo sicer znatno ustrezno ugoditelskim nameštencem, vendar uredba ni povsem zadovoljila večjih gostinjskih obratov, kjer bodo po novi uredbi tako uslužbenec kakor gospodarji na slabšem, kajti v prvovrstnih hotelih in penzionih na Bledu in v Ljubljani pa tudi drugod so pobira za potrebo dozdaj do 12 ali celo 15%. 10% je namreč premalo in podjetja ne morejo kriti težaje.

Za ugostiteljske nameštence pa pomeni uveljavljanje nove uredbe glede pobiranja 10% velik korak naprej v borbi za njihove socialne pravice, saj so bili do danes natakarni najbolj zapostavljeni in morda najslabše plačan stan, več ali manj navezani le na napitnino ali tako rekoč miloščno gostov. Prav gotovo se bo s tem njihov socialni položaj precej izboljšal. Pobrani odstotki za potrebo bodo razdeljeni po posebnem ključu, in sicer se ocenjuje uslužbenstvo po točkah. Tako je za plačilnega predvidenih 15, za prvovrstne jelošne 12, za drugovrstne 6 in za atakarske vaje 3 točke. Seveda se lahko ta ocena sniža ali zviša.

Kot sočeno, je bilo uveljavljanje pobiranja 10% napitnine le v restavracijah, hotelih in penzionih, v kavarnah in gostinjah pa ne. Kavarniški in gostinjski osebe bi bilo namreč v tem primeru znatno na slabšem, vaj dokler ne bo usajeno upsanje

minimalnih mezd. Dne 19. maja bodo zastopniki delodajalcev in delojemalcev ponovno razpravljali tudi o tem vprašanju in kakor čujemo, bodo natakarnem priznane minimalne mezde, tako da bodo prejimali približno do 2.50 din na uro. Ko bodo enkrat urejene minimalne mezde, potem bodo najbrž tudi v kavarnah in gostinjah odpravili napitnino.

Nesreča francoskega bombnika

Novo mesto, 2. maja. V soboto proti večeru so opazili ljudje nad Kostanjevico na Dolenjskem večje vojaško letalo, katerega čudno ropotanje je vzbudilo njihovo pozornost. Kar so opazili, da se iz letala motno kadi in da naglo pada. Očividno je pilot skušal najti primeren ravnic, da bi se spustil na tla. Zaradi naglega padanja pa je letalo precej trdo priletelo pri Cerkljah na zemljo, tako da se je razbil tank za bencin in je izteklo okrog 1500 l bencina. Tudi podnožje letala s kolesi vred se je globoko zarinilo v zemljo.

V letalu je bilo pet oseb. Bili so sicer v zaprti kabini, pri silnem sunku pa je vseh pet vrglo iz kabine, a so po čudnem naključju ostali skoraj nepoškodovani. Dobili so le lažje praske.

Ugotovljeno je, da je letalo francoski bombnik, ki je bil namenjen v Rumunijo. O nesreči je bilo obveščeno vojaško poveljstvo v Zagrebu, ki je včeraj poslalo vojaško komisijo na kraj nesreče.

Bombnik je padel na mehka tla. Oba motorja sta tako poškodovana, da ju bodo morali temeljito popraviti. Sreča je, da ni letalo treščilo na električni vod, ki je nepeljan le nekaj metrov od kraja nesreče.

Bombnik je enokrilnik, dolg 25 m. Krilla so pločevinasta. Kot rečeno se je tank popolnoma razbil in je izteklo 1.500 litrov bencina. Letalo je bilo že prepleteno v rumunskih barvah. V kabini so bili v civilu en inženjer, telegrafist, mehanik in pilot, vodil pa je posadko neki francoski kapetan. Včeraj so že prišli iz Zagreba vojaški strokovnjaki, letalska uprava hangarjev je pa poslala tudi mehanike, ki so se takoj lotili popravila razbitega bombnika. Posadka se je nastanila pri Volčanšcu v Brežicah. Popravila bodo trajala najmanj 10 dni.

Kupuj domače blago!

Beležnica

KOLENDAR
Danes: Ponedeljek, 2. maja katoličani: Atanazij
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matice: Tornado, matineja »Broadway Melody« ob 14.15
Kino Sloga: Kavarna Metropol
Kino Union: Finale
Kino Moste: »Mayerling« in »Metropolitani«
Kino Šiška: Bell voik
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded. Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

—V Srebrno zapesnostno uro z zapesnitico sem izgubila v nedeljo popoldne v smeri od ceste X. v Rožni dolini, Svetišve ulice, skozi ti volski gozd mimo ribnika, po Nunski ulici in Kongresnem trgu. Ker mi je ura nenadomestljivo drag spomin, lepo prosim pošle nega najdlitelja, da mi jo proti nagradi vrne na naslov: Anzela Platša, Rožna dolina ceste X. št. 30 ali pa jo odda na policiji.

Izpod rita

Slovenci smo narobe ščuke. Če živimo skupaj, se grizemo in požiramo, da je čudno, da je nas sploh še kaj ostalo, pomešani med druge narode se pa hitro živimo v nove razmere in stopimo trdno na lastne noge. Najbolje bi bilo, kakor pravi naš pesnik, d: bi med nam usekalo in nas razteplo po svetu. Drugi narodi drže skupaj in če ta ali oni omaga na življenjski poti, mu drugi pomagajo vstati. Nas Slovence žene neko usodno preletstvo narazen in zato so na stečaj odprta vrata naše zemlje tujcem, da se med nami šopirijo in reče, nam pa se smejejo v obraz, ker smo tako ponizni, potrpežljivi in uslužni. Tujcu kar sami menko posejemo na svoji zemlji in čim bolj se razkorajča na nji, tem bolj se mu klanjamo. Gorje pa domačinu, ki si drzne stopiti pred javnost! Takoj najdemo na njem tisoč napak in grehov, da mu zagrnemo življenje in pristudimo delo za splošnost.

Stokrat gorje pa med nami človeku, ki je kakorkoli omagal pod tezi življenja in padel! S sadiščno naslodo teptamo in pljujemo po njem, vseleže se, da ga vidimo na fleh in da lahko kažemo s prstom nanj. Prijetelji in znanci mu obračajo hrbet, organizacije, ki jim je bil dobrodošel član, dokler je delal za nje, se ga javno odkrižajo. Prav zadnje dni smo doživeli tak zgovoren primer naše solidarnosti in našega kavalirstva.

Iz vlaka je skočil

Zidani most, 1. maja. V petek popoldne je šel premogovni name tač Dular Jože, doma s Suhadol pri Zidanem mostu, za svojo ženo, ki je baš na koncu nosečnosti, po babico v Sv. Peter pri Radečah. V ta namen se je hotel poslužiti osebnega vlaka, ki odpelje ob 15.09 z Zidanega mosta proti Zagrebu. V naglici je pa stopil v mariborski vlak, ki odpelje s postaje eno minuto kasneje. Vlak je že vozil preko Savinje na tako imenovanem hrvaškem kolodvoru blizu Kurinice s precejšnjo brzino, ko je neprevidezni Dular skočil iz njega. Posledice niso izostale. Voz, iz katerega je skočil, je bil tretji od konca. Med zaletom so ga najprej udarile stopnice drugega in ležišče osi zadnjega voza tako močno, da mu je počila glavnja. Nesrečen je oblašal z razbito glavo na tračnicah in bil je že nezavestno.

Zelezniški uslužbenec so nudili ponesrečenču takoj prvo pomoč. Za silo so ga obvezali ter odnesli preko mosta na železniško postajo, odkoder so ga odpeljali s popoldanskim brzim vlakom. Telefonično so klicali na pomoč zdravnika, ki pa je bil službeno zadržan. Ponesrečenega Dularja so včeraj prepeljali v ljubljansko bolnico. Poškodbe so strašne in je le malo upanja, da bi okreval. O nesreči smo kratko poročali že v soboto.

Naše gledališče

DEAMA
Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 2. maja: zaprt
Torek, 3. maja: Izpit za življenje. Red A. Sreda, 4. maja: Pokojnik. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Četrtek, 5. maja: Nočna služba. Red Četrtek
Petek, 6. maja: Ob 15. uri: Na ledeni plošči. Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol
OPERA
Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 2. maja: zaprt. (Ob ½ 20. uri: Matija Gubec. Gostovanje opere v Celju.)
Torek, 3. maja: zaprt
Sreda, 4. maja: Madame Sans Gene. Red Sreda
Četrtek, 5. maja: Don Juan. Red B
Petek, 6. maja: zaprt
Sobota, 7. maja: Trubadur. Premijera. Premijerski abonma.

★
Tenorist Jan Franci je naštudiral vlogo Manrica v Verdijevi operi Trubadur. Prva letošnja predstava Trubadurja bo v soboto dne 7. t. m. Ta predstava bo za premijerski abonma, čeprav tega dela ostali abonmaji ne bodo dobili. Za premijerski abonma je zato, ker premijerski abonenti niso dobili za svoj red oper Boheme odnosno Prodane neveste, ki sta bili ob koncu lanske sezone za premijerski abonma.

Slovenci v Ameriki

V Clevelandu so umrli Miha Bukovnik, star 66 let, doma iz Tupalič pri Kranju, Margareta Bizjak, stara 84 let, doma iz Trsta in M. Oravec, hči dobro znanih slovenskih staršev Mihe in Neže Grižar, v East Wortcestru je umrla Frančiška Mostar, stara 68 let, doma iz Dola pri Ljubju. V New Yorku sta umrli Martin Mustar, star 66 let, doma iz bližnje Zagradca na Dolenjskem in Eleonora Lučič, stara 16 let. V kraju Racine je umrla Marija Kramar, rojena Kumar, stara 68 let, doma iz Jablana pri Mami pol. V Giltetu je umrla Ana Starič, njena žena, doma iz občinke Gradca.

Oglejte si prekrasni film danes ob 16, 19.15 in 21.15 uri v KINU UNIONU

Finale

Käthe Nagy, Hans Moser, Lucie Englisch, Theo Lingner
Pri nakupu vstopnic zahtevajte kupon za žrebanje!

Ljubljancani so praznovali na Rožniku

Gospoda je z delavstvom v bratski slogi in socialni solidarnosti pokušala cviček

Ljubljana, 2. maja. Danes poroča časopisje vsega sveta, kako so po svetu praznovali prvi maj. Praznovali so ga v resnici po vsem svetu, čeprav povsod ne pod enakovrednimi »firmami«. V mnogih državah so bile mogočne manifestacije. Milijunske množice so korakale v sprevodih. Vse je bilo v zastavah, igralo je nešteto godb. Prirejena so bila številna velikanška zborovanja. V nekatere drugih državah so pa bili prirejani veličastni defileji armad. Zemlja se je tresla, ko so ure in ure drdale v nepregledni vrsti najbolj moderne morilne in ustraševalne priprave. Nebo so pooblastila — letala. In — kaj je vse to proti našemu praznovanju! N. pr. proti ljubljanskemu, tradicionalnemu praznovanju prvega maja!

Nihče nas ne more posnemati. Nikjer na svetu nimajo takšnih Rožnikov, kakršni je ljubljanski, ki dobi svoj pomen prav 1. maja in če je po naključju tedaj nedelja kakor je bila letos. Še preden so kje po svetu prvega maja praznovali kakršnekoli narodne praznike ter prirejali parade, smo mi že praznovali prvi maj na Rožniku. Ne le delavci, temveč v najlepši narodni slogi vsi stanovali, kar se zdaj komaj še uče tu in tam po svetu. Vsako leto smo prvega maja vstajali zelo zgodaj, da je bil dan čim daljši ter da smo ga lažje temeljiteje in čim bolj dostojno izbrili. Zajtrkovali smo na Rožniku ob ubranem, pristnem slovenskem zvonjenju. Zajtrk se je zavlekel do kosila, kosilo do večerje, kako se je pa praznovanje končalo, nihče ne ve.

Po tem starem, vsestransko preizkušnem vzoru in nepolitičnem političnem prepričanju smo praznovali tudi včera. Tudi višje sile niso posegle vmes, da je bila narodna manifestacija tem lepša. Že na vse zgodaj so ljudje naskakovali Rožnik od vseh strani, že od ranih ur so zvonili zvonovi kakor ob hirmi in na Rožniku je bilo živo kakor ob pristnem slovenskem žeganju. Nobene žeganjske značilnosti ni manjkalo: ob cerkvi so prodajali spominke iz lecta, cerkev je bila na stečaj odprta in nekje motiček je vpraševal, če bo vse dan maša; zvonovi so neprestano klenkali, ljudje so pa taboriili ob gostilni. Prihajale so neprestano nove množice. Med pecki so se prebijali na hrib kolezarji in motociklisti in lahko bi rekli, da je bilo včera na Rožniku vsaj toliko otroških vozičkov, kakor kje drugje pri paradah tankov. Žal naša statistika ni tako popolna kakor so inozemske, zato ne moremo oznaniti strmečemu svetu, koliko udeležencev je bilo v veličastnih sprevodih na Rožniku, koliko je bilo koles motociklov, otroških vozičkov, koliko damic se je pokazalo v novih oblekah in koliko žrtev je oblašalo v gozdovih. Bila je velika reč! Niti v najbolj bahati župnici si ne morejo privoščiti takšnega žeganja in ne doseči tako popolne narodne sloge. Nihče ni kazal kakšnega posebnega prepričanja, da bi se ločil od drugih. Vsi so si ogledali cerkev, lect in gostilno. Gospoda je z delavstvom v bratski slogi in socialni solidarnosti pokušala cviček, poslušala zvonjenje ter uživala trenutke redkega zadovoljstva in enakosti. Navadno namreč prihaja ob nedeljah na takšne sletne točke samo meščani, pripadniki srednjih stanov, med tem ko so bili včera delavci v večini. Že to bi lahko govorilo o demokra-

Iz Celja

—c Celjski kulturni teden. V nedeljo popoldne je celjski župan kot predsednik odbora Celjskega kulturnega tedna otvoril v mali dvorani Celjskega doma, kjer je nameščena likovna razstava, priveditve Celjskega kulturnega tedna. Po pozdravnih besedah predsednika je zapel Celjski oktet državno himno po otvorenem govoru pa Schwabov »Slanica« in »Večer na morju«. Otvoritve se je poleg predstavnikov mariborske, ptujske in ljubljanske mestne občine ter zastopnikov oblastev, uradov, korporacij, šol in društev ter umetnikov in številnega drugega občinstva udeležil tudi ban dr. Načič. Po otvoritvi so si udeleženci ogledali bogato likovno razstavo v Celjskem domu in zelo zanimivo razstavo celjskega slovenskega tiska v mali dvorani Mestne hranilnice. Drevi ob pol 8. se bo pričelo v Mestnem gledališču gostovanje ljubljanske opere, ki bo vzporedila opero savinjskega rojaka Rista Savina »Matija Gubec«.

—c Trmi je v nedeljo jutranj na Vransovem trgu štev 2 v 83 letu starosti šolski upravitelj v p. g. Ivan Kern. Pokojni je služboval dolgo vrsto let v Trbovljah, kjer se je z veliko vnemo in nesetičnostjo uveljavil kot odlični pedagog in nacionalni delavec. Pogreb bo v torek ob 16. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Zaslužnemu nacionalnemu delavcu bodi ohranjen trajen spomin, svojemc naše iskreno sočasje!

—c V celjski bolnici je umrl v petek 46-letni brezposelni mizarjski pomočnik Alojz Petelinšek s Sp. Hudinje pri Celju.

—c Tri nesreče. V rudniku v Zabukovci pri Zaledu je v četrtek jamski voziček odrgel 28-letnemu rudarju Martinu Lahu iz Ločnice pri Celju palec desne roke. Istega dne je padel 28-letni skladiščnik Anton Divjak z Dobriške vasi pri St. Petru v Savinjski dolini pri razkladanju vrvi in si ispalniško levo roko v zapestju. Ko je šel 16-letni hlapec Franc Zličar iz Besovja pri St. Jurju ob juž. žel. v potek po senu, je padel s kosila in si siromi levo roko v zapestju. Ponesrečeni se zdravijo v celjski bolnici.

—c Zaradi žiževanja in delne obnove starih prostorov mesnega poglavarstva v ar. do 4. četrtek 5. in petek 6. t. m. ne bo poslovanja in sprejemanja strank pri prednacionalni mestne občine, magistratnem direktorju, mestnem tajniku in mestnem računovodstvu. Stranke, ki so povabljene za dneve, naj se zgledajo ob 6. maja ob uradnih urah. Vložitve in odpravniki bo v navedenih dneih poslovalo v sobi št. 6, kjer bo tudi delovna snaha.

DNEVNE VESTI

Društvo za čisto državo obvesno delo v naši državi. Včeraj se je pričela v Beogradu plemenita večera glavnega uprave Jugoslovenskega društva za čisto državo, ki bo imela 4. in 5. junija v Ljubljani svoj prvi kongres. Za kongres je že pripravilo več strokovnih poročil o prečih vprašanjih graditve, financiranja, vzdrževanja in eksploatacije cest. Generalni inšpektor ministrstva javnih del Simeon Babjić je pripravil za kongres referat o potrebi uredbe obveznega dela v naši državi vobče, zlasti pa za gradnjo cest. Referatu je priložen osmerek resolucije, s katero bo kongres zahteval, da se čim prej izda zakon o obveznem delu pri tehničnih delih na vseh poljih gospodarstva, zlasti pa pri gradnji modernih cest. Pri nas je še vedno v veljavi zakon o kuluku, toda principi obveznega dela bi morali biti različni od principov kuluka, ki ni prinesel državi pričakovanih koristi, ker je zadel ta zakon samo strošne stroje. Kuluk je med ljudstvom zidjal tako sovraštvo, da niti nihče več slišati o njem.

— Uredba o ustanovitvi inštituta državne obrambe. »Službeni vojni list« pričel je v svoji zadnji številki uredbo, s katero se ustanovlja inštitut državne obrambe. Svaha mu je temeljna zveza znanosti z deli na polju državne obrambe. Inštitut bo daljal vojnemu ministru strokovna mnenja o vseh znanstvenih vprašanjih v zvezi z vojsko.

— Opozorilo ribičem. Odelek za ribarstvo v kmetijskem ministru opozarja ribiče in vse, ki se počajo z ribarstvom, da od 1. maja nihče ne sme loviti rib, če nima z zakonom predpisane ribarske izkaznice, odnosno ribolovne obojene z ribolovnim dovoljenjem. Te izkaznice obojene dovoljenja bodo izdajala v srežih nosna deželstva, v mestih pa mestna poštvarstva.

KINO SLOGA Tel. 27-30
Vesela in smeha polna komedija
KAVARNA METROPOL
Loretta Young, Tyrone Power,
najlepši ljubavni par

— Delo dobe. Javna borza dela v Ljubljani sprejme takoj 2 mizarja, 3 kovače, čevljarja, mizarja za polituro, slaščičarja, steklobrusca, 5 kamnosekov.

— Močan potresni sunek v Dalmaciji. V soboto so čutili v Splitu močan potresni sunek. Najprej se je začelo močno bobnenje v zemlji, potem je pa prišel potresni sunek, ki je trajal 4 do 5 sekund. Potres so čutili tudi v okolici Splita, v Šibeniku in na dalmatinskih otokih.

— Sarajevo dobi nebotičnik. Tudi Sarajevo dobi nebotičnik. Finančna direkcija je sklenila zgraditi 10 do 12 nadstropno palačo, v kateri bodo imele uradne prostore vse finančne ustanove.

— Na Cevnu pri Ljutomeru se bodo vršile v nedeljo dne 8. maja 1938 ob pol 15. uri kasaške in ravne ter preponske galopске dirke. Ljubitelji konj in konjskega sporta pridite na mursko polje. Poslušajte se nedeljske znižane vozine.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Mariboru in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 22, v Sarajevu 19, v Zagrebu in Beogradu 18, v Mariboru in na Sušaku 17, v Ljubljani 17,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 754,4, temperatura je znašala 6,4.

— Pol milijona zapravljen, potem se je pa utopil. V vasi Šalovci blizu Murske Sobotice si je končal življenje Aleksander Županski. Njegov eden najbogatejših kmetov v Prekmurju, na je bil v smrt zaradi težkih gnotnih razmer. Mož je bil v Ameriki odkoder je prinesel okrog pol milijona in jel je živeti kot velik gospod, doktor in vsega denarja poznal. V petek zvečer je prišel še z zadnjim denarjem v goslinjo, kjer so mu svrtili cigani. Proti jutru je odšel pijan domov, med potjo je pa skočil v potok in utonil.

— Podratitev kruha v Beogradu. Beograjski peki so sklenili podražiti kruh za 50 par pri kilogramu. Kruh se je podražil danes.

— Dve razočarani lepoteči sta šli skupno v smrt. Za mesec dni je tega, kar sta šli skupno v smrt dve vaški lepoteči Božica Zvan in Jelka Radić iz vasi Bristovice pri Trogiranu. Njuna tragedija se je pojavila še, je zidaj, ko so našli njuni trupli. Božica je bila zaljubljena v Mato Karanušiča iz sosednje vasi. In ko je zanosiła jo je fant zapustil. Zato je sklenila končati si življenje. To je povedala svoji prijateljici. Ta je pa sklenila končati si z njo življenje, ker je bila tudi sama razočarana v ljubezni. Skočili sta v narasli trogirski potok.

— Okradena v vlaknu. V vlaknu med Sevnico in Zidanym mostom je neko ukradel nemški državljani Rolf Poltaf zlato trikrovno moško uro z verižico, zlato damsko uro in 10 nemških mark. Poltafova ima nad 3000 din skode. Tat je opravil svoj posel medtem, ko je Poltafova stopila za hip iz kupeja na hodnik.

Iz Ljubljane

— Priloge vseučiliške knjižnice je izgotovljeno do prtiličja. Fasada tega reprezentativnega poslopja je posebnost v Ljubljani. Gradivo je ostalo neometano, v naravni barvi, in sicer opeka in kamen. Med opeko so vzdani veliki kamni, očieleni in tudi povsem grobi. Prtiličje je povsem kamnito, brez opeke. Barva pročelja je precej temna in menda se zdi poslopje prav zaradi tega mrko, med tem ko so moderna poslopja, velike palače, zidane z betonom, s steklom in jeklom, svetla. Okna vseučiliške knjižnice se zde nekoliko premajhna glede na veliko ploskev, zato je pročelje še tem bolj podobno trdnjavskemu zidovju. Po pročelju samem je torej težko uginiti, kakšnemu namenu služi poslopje, čeprav bo v Gosposki ulici veliko, skozi več nadstropij segajoče okno, ki bo razsvetljevalo veliko čitalniško dvorano.

— Nabožni spomenik na Sv. Jakobu trgu bodo temeljito preuredili. V ta namen so ga že delno podrli. Načrte za preureditev je izdelal že pred leti arh. Plečnik. Spomenik so že večkrat popravljali, a ker je iz slabega kamna, popravilo ni nikdar dolgo držalo. Sicer pa s spomenikom ni bil zadovoljen, kakor kaže, arhitekt tudi v arhitektonskem pogledu, ker se je odločil za precej različno posreditev. Arh. Plečnik je izdelal načrt za celotno regulacijo Sv. Jakoba trga in Čopove ceste. Preureditev spomenika spada v okvir te regulacije.

— Iz Zidanege mesta. V bližini dveh ljubljanskih kolodvorov imamo dve javni električni uri, ki funkcionirata po lokalnih potrebah. Marsikdo bi sicer mislil, da sta potrebni zaradi potnikov, ki odhajajo iz mesta, da bi ne zamudili vlaka. Toda od tega bi mesto ne imelo nobene koristi. Naši gosti bi odhajali prezgodaj, ne da bi se prej primerno poslovili v gostilnah v bližini kolodvorov. Zato je prav, da javni uri pravilno merita čas le od časa do časa. Tako se je n. pr. v petek ob 10.30 ustavila v Kurji vasi javna električna ura ter je počela ta dni, ko je bilo največ prometa na železnici. Marsikdo se je dopolnje zanašal na uro ter je nekoliko delj posedel v gostilniški hiši. Vlak seveda ni čakal in tako se je tujski promet najprej razveval. Kdo bi potem takem ne priporočal tujskim prometnikom tega zgleda za pospeševanje tujskega prometa?

— Vrtnarska mesta dela. Pri mestnih vrtnarskih delih graditvi sprehalnih poti v Tivoliju in na Gradu ter pri preureditvi parka na Kralja Petra trgu, je še vedno zapostavljen precej delavec. Na gradu grade zvezno sprehaljno pot na severni strani nad Stolbo. Ta pot je del krožne poti po naravno o regulaciji Gradu. Pot bo obkrožala grasiško pobočje kakor prstan Del poti so zgradili pred leti na severozahodni strani nad Studentovsko ulico. Vprašanje je, ali bodo pot zgradili tudi nad Osojani, na južni strani. Zemeljska dela za del krožne poti nad Regallyjevim gazem in na severozahodni strani so končali pred leti, ko so se lotili preurevanja »šanc«. Vendar tudi tam še ni bila zgrajena vsa pot, ker so nastale komplikacije zaradi posestnega razmerja. Velika zvezna pot v Tivoliju med Cesto v Rožno dolino in Lattermanovim drevoredom bo narejena čez dober mesec dni. Pri tem delu je zaposlenih okrog 30 delavcev.

— Iz Zidanege mesta. V bližini dveh ljubljanskih kolodvorov imamo dve javni električni uri, ki funkcionirata po lokalnih potrebah. Marsikdo bi sicer mislil, da sta potrebni zaradi potnikov, ki odhajajo iz mesta, da bi ne zamudili vlaka. Toda od tega bi mesto ne imelo nobene koristi. Naši gosti bi odhajali prezgodaj, ne da bi se prej primerno poslovili v gostilnah v bližini kolodvorov. Zato je prav, da javni uri pravilno merita čas le od časa do časa. Tako se je n. pr. v petek ob 10.30 ustavila v Kurji vasi javna električna ura ter je počela ta dni, ko je bilo največ prometa na železnici. Marsikdo se je dopolnje zanašal na uro ter je nekoliko delj posedel v gostilniški hiši. Vlak seveda ni čakal in tako se je tujski promet najprej razveval. Kdo bi potem takem ne priporočal tujskim prometnikom tega zgleda za pospeševanje tujskega prometa?

Iz Maribora

— »360. šenec je naslov veseligrje, ki bo vpričo vpričo v torek 3. tm. Predstava bo v korist Združenja gledaliških igralcev Režijo vodi g. Edo Verdonik.

— Konjske dirke na Cevnu. Kakor vedno je tudi tokrat izredno zanimanje za velike konjske dirke na Cevnu, ki bodo v nedeljo 8. maja. Na dirke bo vozil Mariborčan Puntikov avto.

— Premenovanje občine. Z odlokom notranjega ministra je preimenovana občina Jakobski dol v Slovenskih goricah v občino Sv. Jakob v Slovenskih goricah.

— Pristojnost mariborskega okrožnega sodišča. Ker je v Murski Soboti ustanovljeno samostojno okrožno sodišče, ki bo pričelo 1. junija posloovati, bodo tukajšnje mu okrožnemu sodišču podrejena naslednja okrajna sodišča: Maribor, Slovenska Bistrica, Ptuj, Ormož, Sv. Lenart, Marenberg in Prevalje. Mursko sobotskemu sodišču bodo podrejena sodišča Murska Sobotica, Dolnja Lendava, Ljutomer in Gorzka Radgona.

Z Zidanega mesta

— Predavanje o »Naših krajih in ljudeh ob Jadranu«. V soboto se je vršilo v tukajšnjem Sokolskem domu ob 16. popoldne in 20. zvečer zelo zanimivo predavanje o naših krajih in ljudeh ob Jadranu. Predaval je znani predavatelj banovinski referent — Pirnat Viktor pod okriljem podružnice Jadranske straže, ki ji predseduje postaje-načelnik g. Srečko Razpotnik. Vsa čast in hvala g. predsedniku, ki je poskrbel, da je bila dvorana obkrajnato polna. G. predavatelj je lepo navduševal mladino za naše morje. Predaval je s skioptikom 167 prelepih slik z našega Primorja z najmodernejšim Leica aparatom. Predavanja se je udeležilo nekaj Radečanov, med njimi tudi ljudskoškola mladina.

Iz Kranja

— Soterski izpiti poklonih šoterjev in savozavajev motornih vozil. Se bodo vršili za srezne Kranj. Radovljica in Škofja Loka v četrtek dne 12. maja 1938 ob 8. uri pri sres. načelstvu v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prokone pravozavajev voziljo pri sreskem načelstvu v Kranju.

— Jezerska cesta od Belišča do Kočerskega mostu je letos v brezhibnem stanju. Sreski cestni odbor in občina sta se res potrudila, tako da je danes ta del ceste lahko za vzgled vsem drugim, tudi državnim cestam. Stare kovanje, ki so s svojo senco cestu še škodovali, so posekali. Ob obeh straneh ceste od Kolkove do Colnarjeve vile je občina napravila za pešce širok hodnik z betoniranimi robniki, izvedla pa je tudi kanalizacijo. Ključno temu pa je cesta še vedno široka okrog 8 m, zlasti ker je porabljen prostor tudi ob robu ceste, kar preje ni bilo, ker je cesta ob straneh preveč visela. Jeseni so cesto po sredini preobrli, da se je živo znižal, ob straneh pa so jo nasuli z debelim kamenjem. Letošnjo pomlad okrog velike noči pa so vso cesto posuli s porfirnim gramozom, povrhu pa s finim peskom ter ves material povajali. Rezultat vseh teh del je, da je Jezerska cesta danes suha, pregledna, površina je trda in gladka kot bi bila asfaltna, napetost ceste pa je prav rahla, točno po predpistih. Želimo, da bi cestni odbor pazil, da cesta v enakem stanju kot najlepša v mestu tudi ostane in da občina tudi ostale ceste v mestu enako uredi.

— Kranjska prometna ob nedeljskih popoldnevih je sedaj uredna nova pot. Kakor hitro je bil novi leseni most čez Kokro toliko dograjen, je vse hitelo ogledovat to »čudo« in ob nedeljah se je na mostu kar trlo ljudi. Promenada čez novi most in hujansko stran in proti črtičem pa je sedaj postala Kranjčanom naravnost potrebna. Seveda pri tem presojajo in kritizirajo most na vse mogoče načine. Druga nova smer kranjske nedeljske promenade pa je sedaj nova cesta na Galježu, kjer je že kakta dva meseca mogoč prehod. Ob nedeljah, ko počiva delo, romajo po novi cesti trume ljudi v obeh smerah in nekoliko zaničljivo gledajo na spodnjo staro cesto. Ljudje čutijo, da cesta pripada vsekemu posameznemu pešcu prav tako kot avtomobilu, ki zaenkrat še ne sme po novi trasi. Izločena cesta bo gotovo še bolj poživila nedeljske izlete v Strahovico.

— Ali bo Kranj dobil mlekarstvo? Gorenjske mlekarne zadruga, ki imajo sedaj svoj sedež in svojo mlekarno v Naklem, se sedaj resno bavijo z načrtom, da bi, ker sedaj za silo adaptirani prostori ne ustrezajo, zgradile novo nalašč v te namene uredeno poslopje. Eden izmed prvih pogojev

Zidanege mesta

— Velika tatvina česarja. V Juninskem domu pri št. lju je nemški storilec ukradel posestniku šef. Kacu iz omare 12.000 dinarjev. Zanimivo je, da je tat ostalih 53.000 din pustil. Osvetniki so storilo že na sledu.

— Požar v kretničarski hiši. V kretničarski utici na koroskem kolodvoru je nenadoma izbruhnil požar. Ognj je zajel v hipu celo sobo in skoraj vse uničil. Kretničar se je komaj rešil iz ognja. Škoda je precejšnja.

— Literarni večer. Tukajšnja Ljudska univerza priredi v petek 6. tm. literarni večer, na katerem bodo sodelovali Miško Kranjc, Božo Vodusek, Anton Ingoič, Milan Kajc in profesor Branko Rudoič.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda Din L. davek posebej.

pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

POSEST
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

HISA
z 1 johom njive, 3/4 ure od Celja ugodno napradaj. — Eržen F., Lahovna, Celje. 1374

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Sveže najfinejše norveško **ribje olje**
iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

KLISEJE
vse vrste
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NA 1373

Iz Radeč

— Inspekcija šole. Pretekli teden se je vršila že druga inspekcija tukajšnje ljudske šole, ki jo je opravil sreski šolski nadzornik g. Šterk Martin iz Krškega, nekdanji učitelj v Radečah.

— Podrta cestna ograja ob Savi. Ze dolgo časa je cesta pri gostilni Likon v Radečah, ki strmo pada v Savo, delno brez ograje. Svoječasno je bila tu postavljena nova ograja, pa jo je nekdo podrl in odstranil. Zelo bi, da bi se ograja tu čim prej postavila in to v izogib nesrečam, ki prete pasantom, zlasti pa še otrokom.

— Sprejem novoporočencev g. inž. Hmelja in njegove sopogre. V četrtek zvečer sta pripela z monakovskim brzcom na Zidani most novoporočenca g. inž. Hmelj in njegova sopogra. Prišla sta iz Essena. Radečani so jima pripravili lep sprejem. Galsici v uniformah in z bakljami v rokah so ju sprejeli z godbo. Pred hišo se je zbralo mnogo domačinov, ki so vsi hoteli videti nevesto iz Essena. Tu jima je zapel tudi radečski pevski zbor, za kar se je g. inženir priazno zahvalil.

— Za birno bo župna cerkev popravljena. Tukajšnjo župno cerkev popravljajo že nekaj časa. Krovci so prekrili streho. Znotraj jo čistijo in pleskajo. Prepleskan bo tudi oltar. Slikarska dela so poverjena nekemu mojstru iz Zalca. Preurejuje in čisti se tudi župnišče. Skupni stroški so predvideni baje na 35.000 din. Do birne, ki bo 19. junija, bodo vsa dela končana, tako da bo cerkev kolikor toliko pronovljena in urejena.

— Lesna kupčija se v zadnjem času zopet zelo dobro razvija. V promet grede zlasti žagance in trami, ki jih pokupijo lesni trgovci iz bližnjih in daljnih krajev. Vse pa zvoziijo na breg Save oziroma Savinje, kjer prevzamejo les naši spavarji. Odkar je Sava zaradi dežja zopet narasla, je njih delo zopet oživel. Dan na dan napravljajo splave na Savi. Po več skupaj jih vesla navzdol proti Zagrebu oziroma Beogradu. Nato pa se zopet vračajo v Radeče in znova prično z delom.

Največji slovenski denarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Lastne rezerve nad Din 26.000.000.—

Prirastek novih vlog v januarju 1938	Din 14,075.000.—
Prirastek novih vlog v februarju 1938	Din 10,694.000.—
Prirastek novih vlog v marcu 1938	Din 10,572.000.—
Prirastek novih vlog v aprilu 1938	Din 10,150.000.—

Vse vloge izplačljive brez omejitve!
MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Enosobno stanovanje
lepo, se takoj odda. Rožna dolina, cesta XV. št. 14. 1376

Enosobno stanovanje
s kabineto in šcem. — Prodaj dobro leto staro spalnico in več drugih starih stvari. — Naslov v upravi »Slov. Narod«.»

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

SOBNO KREDENCO
zelo lepo, prodam. Mestni trg 13/II. 1360

NAJBOLJŠI TREBOVLEJSKI premog
brez prahu
KOKS, SUHA DRVA
L. POGAČNIK

Aleks. OBLAT,
veletrgovina
vseh vrst čevljev
se priporoča cenjenim odjemalcem.
Sv. Petra cesta 18

ZAHVALA
Vsem, ki so ob težki, nenadomestljivi, prebriski izgubi naše mame, sestre, tete in svakinje, gospe

ALOJZIJE GORJUPOVE
sočustvovali z nami in nam izrazili svoje sočutje, poklonili blagi pokojnici na grob toliko kramnega cvetja in vencev, jo spremljali na njeni zadnji poti, naš iskreni! Bog plačaj!

Olga Gorjupova
in ostalo sorodstvo.

Krasen Staričev uspeh

Ljubljana, 2. maja

»SK Hermes je prejel davi naslednjo bronjavko:

Pizniz, 2. maja. Na včerajšnjih mednarodnih motociklističnih dirkah je zasedel Jugoslovčan Ludvik Starič prvo mesto in si priboril prvo nagrado.

To je velik in pomemben uspeh našega »letečega Kranjca«, ki spet prihaja v staro formo. Starič se je že pred dnevi udeležil mednarodnih motociklističnih dirk na Dunaju, kjer bi bil tudi kmalu zasedel prvo mesto, pa je imel tik pred ciljem defekt v motorju. Zaradi velikega uspeha na Dunaju in v Pizni je bil Starič povabljen tudi na mednarodne motociklistične dirke za Masarykov pokal, ki bodo 15. maja v znamenitem stadionu Strahov pri Pragi.

Iz Tržišča

— Vzorni nastop šolskega nadzornika g. Martina Šterka. V četrtek, 5. t. m. bo na ljudski šoli v Tržišču za srez Krško II. vzorni učiteljski nastop, ki ga bo imel sreski šolski nadzornik g. Šterk Martin iz Krškega. Učitelji, krškega sreza II, ki pridejo hospitirat tega dne na omenjeno šolo, so pouka oproščeni.

ZENIN IN NEVESTA
Bogata nevesta: Dragec ali boš nehal kaditi in piti, če te vzamem?
Zenin: Da, dušica. A če me ne vzameš, bom moral nehati tudi jesti.

KDO JE SREČEN?
— Eliza se je omožila.
— Kdo pa je ta srečnejši?
— V prvi vrsti njen oče.

NA KONCERTU
— Kdaj bodo pa končno nehali uglaševati instrumente? — vpraša žena moža na koncertu.
— Oprosti, kaj ne slišiš, da že igrajo?

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda Din L. davek posebej.

pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

POSEST
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

HISA
z 1 johom njive, 3/4 ure od Celja ugodno napradaj. — Eržen F., Lahovna, Celje. 1374

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Sveže najfinejše norveško **ribje olje**
iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

KLISEJE
vse vrste
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NA 1373

Enosobno stanovanje
lepo, se takoj odda. Rožna dolina, cesta XV. št. 14. 1376

Enosobno stanovanje
s kabineto in šcem. — Prodaj dobro leto staro spalnico in več drugih starih stvari. — Naslov v upravi »Slov. Narod«.»

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

SOBNO KREDENCO
zelo lepo, prodam. Mestni trg 13/II. 1360

NAJBOLJŠI TREBOVLEJSKI premog
brez prahu
KOKS, SUHA DRVA
L. POGAČNIK

Aleks. OBLAT,
veletrgovina
vseh vrst čevljev
se priporoča cenjenim odjemalcem.
Sv. Petra cesta 18

ZAHVALA
Vsem, ki so ob težki, nenadomestljivi, prebriski izgubi naše mame, sestre, tete in svakinje, gospe

ALOJZIJE GORJUPOVE
sočustvovali z nami in nam izrazili svoje sočutje, poklonili blagi pokojnici na grob toliko kramnega cvetja in vencev, jo spremljali na njeni zadnji poti, naš iskreni! Bog plačaj!

Olga Gorjupova
in ostalo sorodstvo.

Astrologi o maju

V spletnem bodo prevladovali kritični komični vtipi — z najbolj kritičnim 20. majem

Ljubljana, 2. maja. Po napovedi astrologov bodo prvi dnevi v mesecu maju pod vplivom kritičnih konstelacij. Dne 4. maja bo Sonce v konjunkciji z Uranom in okoli tega dne je računati s prometnimi nesrečami in eksplozijami. Pod vplivom te konstelacije je nadalje računati s kratkotrajno krizo v finančnem življenju. Prvi teden v maju ne bo ugoden za finančne posle.

Dne 7. maja bo Venera v neugodnem aspektu z Marsom. Pod vplivom tega aspekta je pričakovati kritičnih dogodkov na področju umetnosti in sporta. V kemičnih tovarnah obstoja nevarnost eksplozije. Narodi, ki so v vojnem stanju, utegnejo baš te dni napeti vse sile za odločitev na bojiščih, vsekakor pa se bo vojna vira razbesnela in zavzela večji obseg kot doslej. V mislih imamo predvsem boje na Španskem in hude boje med Japonci in Kitajci. Posebno neugodni bodo v teh dneh kozmični vtipi za letalstvo. Čitali bomo morebiti o izredno številnih letalskih nesrečah. Zelo kritične bodo v tem času tudi vremenske prilike. Očeta se močno deževje, poplave utegnejo napraviti veliko škodo.

Do 9. maja ni nobene harmonične konstelacije, ki bi kazala na kozmične vtipe z dobrimi posledicami za dejanje in nehanje ljudi. Dne 9. maja bo sicer Sonce v ugodnem trizonu z Neptunom in bo ta konstelacija nekoliko omilila slabe vtipe, ki bodo učinkovali še po neugodnih aspektih, a ravnotežje med slabimi in dobrimi vtipi še ne bo doseženo, ker so neugodni vtipi še vlnjasti in močnejši. Do 12. maja je na mestu prevladnost. Dne 13. maja pa pride Mars v sekstil s Saturnom. To je močna in zelo ugodna konstelacija. Njen blagodejni učinek se bo pokazal z zdravstvom, v trgovini, zlasti v konfekcijski stroki, pa tudi v bančnih in zavarovalnih poslih. Aspekt je ugoden tudi za umetniško ustvarjanje.

Dne 15. maja sledi konstelacija kvadrature med Venero in Neptunom in začne zopet črni dnevi za umetniško življenje. Prireditve z umetniškimi programom ne bodo uspele, računati je z nekakšno razdraženostjo

putnike in v najslabih doživljajih s tem v zvezi pride lahko do škandalov, ki bodo vzbujali pozornost javnosti.

Dne 17. maja se stvori zelo harmonična konstelacija med Merkuriem in Jupitrom, ki bo ugodna za intelektualno udejstvovanje, njen harmoničen vtip se bo pokazal tudi v časnikarstvu in v prometu. Zati bo ta harmoničen vtip trajal samo tri dni, kajti dne 20. maja bo Mars v kvadraturi z Neptunom. Astrologi označujejo to konstelacijo za kritično prvega reda. 20. maj bo brez dvoma najbolj kritičen v mesecu. Te je zelo vzemirajoča konstelacija. Po opozovanju astrologov se pojavijo v dneh take konstelacije najraje neurja in viharji. Po znamenju v katerem se kvadratura nahaja, sodijo, da bosta najbolj prizadeta Anglija in Belgija. V prometu je računati z nesrečami s smrtnimi žrtvami. V nevarnosti je življenje vodilnih oseb v gospodarstvu, znanosti in vojski. Nevarnosti jim preti predvsem na potovanju. Slišali bomo o velikih socialnih nemirih in o stavlkih. Aspekt kaže tudi na elementarne katastrofe, kakor na velike požare in na potrese. Podatno rovanje bo v tem času posebno intenzivno, čuli bomo najbrž tudi o posebno drznih ropih in tatvinah.

Dne 22. maja bo Sonce zopet v zelo kritičnem aspektu z Jupitrom. Pod vplivom tega kritičnega aspekta se vzbude zlasti kriminalni nagoni in ljudem. Javnost bodo presenetila poročila o velikih sleparijah in pustolovčinah.

Dne 25. maja bo Venera v harmoničnem trizonu z Jupitrom. Prejnjši zelo kritični vtipi bodo pomehali, trigon med Venero in Jupitrom razmahne veselje do življenja in dela. Dne 29. maja bo Merkur v konjunkciji z Uranom. Ta aspekt je v izredni meri ugoden za intelektualno delo. Nove misli in novi načrti se bodo porajali v glavah mislečih ljudi uspehi se obetajo intelektualnim delavcem zlasti v znanosti in tehniki. Kritična bo konjunkcija pa za vodilne državne, vendar se bo njen učinek v tem pogledu pokazal šele po nekaj tednih, torej šele v juniju.

mešana minister poročiti v bretonski cerkvi v Saint Servanu o polnoči in povrtu še v ... ku. Zato se na tej strogo zasebni svatvi abrala velika množica fotografov, da bi ministru in njegovo nevesto odnosno ženo fotografirali od vseh strani. In prišli so na svoj račun, saj sta mlada poročenca lep par.

Če se oženi minister

Zelo dolgo ni vzbudila v Parizu nobena poroka toliko komentirjev, kakor svatba sedanjega letalskega ministra Guya de la Chamberja in sicer v prvi vrsti zato, ker je vzel eno najlepših plešalk in najbolj priljubljenih kabaretnih pevk Coro Mandoujevo. Minister se je hotel oženiti skrivaj, toda radovedni novinarji so to hitro zavožali in napravili, so iz ministrove poroke malo senzacija. Zvedeli so, da se na

Merava minister poročiti v bretonski cerkvi v Saint Servanu o polnoči in povrtu še v ... ku. Zato se na tej strogo zasebni svatvi abrala velika množica fotografov, da bi ministru in njegovo nevesto odnosno ženo fotografirali od vseh strani. In prišli so na svoj račun, saj sta mlada poročenca lep par.

Ministru Guyu de la Chamberju je Hollywood celo ponudil sijajen angažma, če bi opustil politiko in nastopal v Hollywoodu pod pravim imenom s pripombo, da je bil že francoski minister. Minister je to ponudbo odklonil, čeprav mu je zastopnik filmskega podjetja pojasnjeval, da bi imel s svojimi tipično francoskimi brčicami med Američankami velik uspeh. Zaenkrat je tem brčicam podlegla pevka Cora Mandou in postala ministrova soproga.

Bakteriološka vojna ni mogoča

Orožje bi se obrnilo proti tistim, ki bi ga uporabili — Taka vojna bi mogla ljudi samo demoralizirati

Bakteriološka vojna in njene možnosti so premočno znane širši javnosti in zato vzbujajo večjo grozo, nego zaslužio. Francoski list »L'Illustration«
priobčuje v eni zadnjih številik daljši članek, ki sta ga napisala višji veterinar Romieu in profesor francoskega instituta Vincent H. Velu, dva najbolj poklicana strokovnjaka na tem polju. Čutimo, kaj pravita o možnostih bakteriološke vojne:

Kateri mikrobi se dajo mobilizirati

Mikrobe, zmogljive mobilizacije, lahko razdelimo v dve skupini. V prvi so šibkejši mikrobi, ki bi jih lahko rabili samo za nekakšno pomožno službo — zaradi difterije, Löfflerjev bacil, tropična mrzlica itd. V drugi skupini bojnih mikrobov so v prvi vrsti kuga, kolera, legar in griza. Bacil kuge se da zelo lahko vzgojiti v laboratoriju. Okuženje se prenaša izredno lahko in sicer na dva načina, bodisi neposredno s človeka na človeka ali pa posredno potom bolh, ki prenašajo zarodke kuge v človeško kri. Groza kuge nam postane jasna iz odstotka umrljivosti, ki znaša pri prvem načinu 100%, pri drugem pa 80. V Evropi preprečujejo strogi higijenski ukrepi epidemije kruge. Če bi teh ukrepov ne bilo, bi se širila ta strašna bolezen zelo hitro. Če bi se sovražniku posrežilo razširiti okuženje zlasti v zaledju, si lahko mislimo grozo vojakov na bojišču, ko bi videli svoje matere, očete, žene in otroke izpostavljene taki nevarnosti.

Kugi ob strani stoji legar, ki se širi podobno kakor kuga. Prenašajo ga okužene uši, ki bi jih sovražnik raztrosil v ogromnih množinah med sovražno vojsko. Kolera in legar bi se širila z okuženjem vode. Slednjim imamo tu še skupino, ki bi bila v danem primeru morda najvažnejša, namreč bolezn, katerih povzročitelji še niso znani. To so hripa, skratinka, šen, mumps itd.

Kakina bi bila vojna z mikrobi

Ta nova metoda bi ne mogla nadomestiti dosedanjega modernega strelnega orožja, pač bi pa pripomogla k razredčenju sovražnikovih vrst, k dezorganizaciji prometa, zlasti pa k veliki demoralizaciji vojske in zaledja. Da dobimo približno sliko, si mislimo, da je jela nekje besneti bakteriološka vojna. Dva ali tri tedne pred začetkom sovražnosti je dobilo nekaj tajnih agentov strogo zapuno nalogo pripraviti na raznih krajih države gnezda živinske kuge. Gre za to, da se uniči ali vsaj znatno omeji preskrba sovražne vojske. Strašna bolezen se razširi z 20 na 100 mest naenkrat.

Potem pa izbruhne vojna. V splošni zmedeni se nihče dosti ne zmeni za izgubo goveje živine. Čez nekaj časa je pa že prepozno. Premikajoča se vojska je že razširila nalezljivo bolezen po vsej državi. Treba je poslati veliko število živnozdravnikov v zaledje in organizirati boj proti pogubni bolezni. Z delom preobčlenih laboratorijev delajo noč in dan, ko se enkrat razširi vest, da se je pojavila psittakosa, papigina bolezen, ki jo je zanesel sovražnik v deželo s pomočjo okuženih papirg, pripeljanih že nekaj dni pred začetkom sovražnosti. Najbolj so prizadeta velika mesta. Laboratoriji imajo polne roke dela. Ko dobi država slednjic zadostno zalogo seruma proti dosedanjim boleznim, se pojavi še griza za njo pridejo druge bolezni in slednjic človeška kuga.

Ko je vojna končana, se izkaže, da po bacilih povzročene izgube še daleč niso bile tako velike, kakor žrtve strelnega orožja in letal. Epidemije so podglele usodi

vseh nalezljivih bolezni. Nekaj časa so se razvijale, potem so pa pojenjale. Kakor na ravna okuženja so ostala tudi umetna lokalizirana. Po najnovejših odkritjih se epidemije izvzemi špansko hripo nikoli niso razširile po vsem svetu in niti ne po vsem kontinentu. Nasprotno vidimo pojemat vse velike epidemije, ki so se jih ljudje še pred 100 leti še tako bali in pred katerimi ima človek našega časa nekakšno praznoverno grozo. To je prav tista instinktivna groza, ki igra v bakteriološki vojni večjo vlogo, nego mikrobi sami.

Obramba proti taki vojni

Proti vsakemu zlu imamo lek. Proti grozotam bakteriološke vojne imamo serum in vakcine. Sredstva obrambe so zelo številna. Država, ki bi uporabila bakterije za napad, bi riskirala zelo veliko. Tak napad bi se neizogibno vrnil tudi na njeno ozemlje. Orožje ima torej tu dvojno ostrino. Vzemimo samo za primer kugo, zaneseno po okuženih podganah. Podgane se rade selijo iz kraja v kraj in nobenega dvoma ni, da bi se vrnila tja, od koder so prišle, v deželo napadalca, z njim bi se pa vrnil tudi bacil kuge. Bila bi velika napaka domnevati, da nastopi po razpršitvi mikrobov epidemija bolezni kar avtomatično. V ta namen je treba skupljati še mnogo pogojev, ki tvorijo skupaj to, kar imenujemo ugodno okolje. To je že prva ovira, da niti ne govorimo o tem, da tudi zelo virulentni mikrob še ni vedno zmožen zaradi epidemije. Napadalec bi torej moral najti ne samo pripraven mikrob, povečati njegovo virulenco in izdelati vakcine zse tem več ustvariti tudi vse potrebne pogoje za razvoj bacilov, kar je pa tudi zelo težko.

Ne smemo tudi pozabiti, da bi na uporabo takih metod takoj odgovorila z enakimi metodami tudi napadena država. Ali je mogoče zakriti s plaščem tajnosti izdelavo mikrobov? Ne. To je razvidno iz senzacionalnega odkritja Wickhama Steda, bivšega glavnega urednika »Timesa«
1. 1934 o znanstvenih pripravah bakteriološke vojne po neki veleisli in o poskusih raztrositi mikrobe po Parizu zlasti po podzemni železnici. Leta 1934, ko še ni bilo znanstvene priprave na to možnost vojne, bi bila bakteriološka vojna velika nevarnost za napadeno državo. Zdaj pa to hipermoderno orožje ni več tako učinkovito. Zdaj so napadalne možnosti v vseh državah skoraj enake. Možnosti obrambe so pa zelo učinkovite. Čim je možna kultivacija mikrobov v vojne svrhe je možna tudi v svrhu izdelave zdravilnega seruma. Zdaj lahko izdelujemo serum v tolikih količinah, da zadostuje za obrambo več tisoč ali celo več milijonov ljudi v enem dnevu.

Vojna z mikrobi bi torej ne dosegla svojega namena. Bila bi nepraktična. Ali lahko iz tega sklepamo, da take vojne nikoli ne bo? Da, toda samo v primeru, če dejanja ljudi in narodov še vedo zdrava pamet. Samo v tem primeru bi bila bakteriološka vojna izključena. Ker pa vidimo, da smo glede zdrave pameti kljub bridkim, zelo drago plačanim izkušnjam vedno na slabšem, se ne moremo tolažiti z upanjem, da nam bo vsaj bakteriološka vojna z vsemi njenimi grozotami prihranjena.

Iz Krškega

Sresko učiteljsko društvo JUU bo zlo- rovalo 14. maja v Mokronogu z naslednjim dnevnim redom. 1. Situacijsko poročilo. 2. Določitev delegatov za državno in banovinsko skupščino. 3. Predavanje Vinka Mladendorferja o »Sodobni šolici. 4. Delovne edinci. 5. Služajnosti.

Toscanini odklanja ponudbe

Slavnega italijanskega dirigenta, ki se muudi v Palestini, je posetil on dan ravnatelj programskega oddelka angleške radijske družbe John Royal. Iz pogovora, ki se je precej zavlekel, je razvidno, da niso resnične vesti, razširjene nedavno po Ameriki in Evropi, da je Toscanini ponudil ali obljubil svoje sodelovanje na inozemskih glasbenih festivalih ali velikih svečanostih. Toscanini je dobil že nad 60 ponudb samo v aprilu iz Anglije, Monte Carla, skandinavskih držav in Amerike. Vse ponudbe se sklicujejo na Salzburg. Toda Toscanini ima občutek, da je na svetu samo en Salzburg. Mozartov, prav tako kakor je festival v Bayreuthu posvečen Wagnerjevi glasbi, Zato je vse ponudbe odklonil.

Toscanini bo zdaj nastopal v prvi vrsti na radijskih koncertih angleške radijske družbe v Angliji in Ameriki. Prep je namrečava še odpotovati za nekaj časa v svojo domovino.

Tujci v Franciji

Ena izmed nalog nove francoske vlade je izgnati iz Francije nadležne tujce, zlasti tiste, ki se vmešavajo v francosko notranjo politiko in pogosto povzročajo stavke ali nemire po pariških ulicah. Pri tej priliki je notranje ministrstvo ponovno prešlo v Franciji bivajoče tujce in prišlo je do zanimivih rezultatov. Izkazalo se je, da prebiva v Franciji 2.500.000 tujcev in da je približno toliko tudi Francozov v tujini. Izmed inozemcev prebiva v Franciji največ Italijanov in sicer blizu 900.000; njim sledi Poljaki, Španci, Belgijci, Svecarji, Rusi, Armentci, Nemci in Čehoslovaki, ki jih je 41.496.

Prvi dekret o izgonu nadležnih tujcev je že izšel. Izgnanih je bilo 200 tujcev, večinoma monarhistično orientiranih ruskih emigrantov. Med temi je bilo precej bivših generalov, osumljenih, da so podpirali desničarski pokret v Franciji ali celo sodelovali v njem.

Zaščita nemških avtomobilskih cest

Francoski listi poročajo, da so nemške avtomobilske ceste na strateško važnih krajih opremljene z aparati, ki lahko ustavijo ves avtomobilski promet na cesti. To se zgodi s pomočjo naprave, ki moti delovanje električnega zažigalnika na motorju. Ko so preizkusili to napravo na letalskih motorjih, se je jelo govoriti o žarkih smrti, kajti motnje motorjev lahko pomenijo tudi padec letala. V resnici gre za možnost, toda enostavne elektromagnete, položene pod cesto na razdalji okrog 100 m, kar zadostuje, da se ustavi avto, ker ne deluje več motor.

Sicer je pa delal enake poskuse v Italiji tudi pokojni Marconi leta 1935, ko je v Mussolinijevi navzočnosti ustavil s pomočjo elektromagnetov motorni promet na eni izmed glavnih cest, vodečih v Rim. Ali je mogoče motorna vozila zaščititi pred učinkom elektromagneta? Praksa je pokazala, da so za to najboljše Diesellovi motorji, ki nimajo električnega zažigalca in zato lahko zanesljivo delujejo tudi v silnem magnetnem polju.

Iz Laškega

— Carita. Te dni je pobiral neki »usmiljeni bratec«
prispevke za bolnišnico v Kandiji. Ko je obiskal Laško, je potožil, da Laščanov ne pozna več po milosti, ker so bili milodari tako pičiti, da pomenijo le kapljo v morju napram potrebam bolnice. Dvomimo, da bi bili postali Laščani naenkrat gluhi za javno dobrodelnost, marveč je to pač duh časa.

Ob koncu letošnje smučarske sezone

Zaradi zelo ugodnih snežnih razmer so bile vse prireditve uspešne — V alpski kombinaciji prvi Jeseničani, v klasični Mojstrančani

Jesenice 1. maja. S tradicionalnim »Triglavskega dneva«
se je v nedeljo teden dostojno zaključila letošnja smučarska sezona, ki je bila na prireditvah zelo pestra in bogata. Skoraj vse prireditve, ki so jih imele zimske športne organizacije na sporedu, so se v celoti izvedle in to z udeležbo tekmovalcev, ki je presegala vsa pričakovanja.

Smučarskih tekem sokoletse župe Kranj v Mojstrani se je udeležilo 97, mladinskih smučarskih tekem sokoletse župe Kranj v Podmartu pa celo 317 tekmovalcev, to je število, ki ga v naši domovini še nismo dosegli. Zelo lepo število tekmovalcev je nastopilo na tekmah na I. zletu gorenjskih smučarjev v Bohinju, odlično so uspeli mladinske tekme GZSP na Rožici in tekme GZSP v alpski kombinaciji na Jezerskem.

Pri tekmah GZSP na gorenjskih in tudi celjskih tekmah so prevladovali tekmovalci z Jesenic in Mojstrane in sicer prvi v alpskih panogah drugi pa v klasični kombinaciji. Na mladinskih tekmah so se poleg prvih krepko odrezali tekmovalci z Bleda, Javornika, Radovljice, Rateč in Kranjske gore in Škofje Loke. Velik zastoj izkazuje pri tekmah Ljubljana, ki se letos ni mogla pritožiti zaradi snežnih razmer, ki so bile v vsej Sloveniji zelo ugodne. Ljubljanski ljubci, ki imajo lepe smučske postojanke na Gorjušah, na Pokljuki, Vogtu in v Planici, so letos še posebno slabo odrezali. Stari tekmovalci Ber var, Jenko, Senčar, Zupan, Šramel, Palme in Dečman, ki so na tekmah pred leti veliko pomenili, so se umaknili v ozadje, novih tekmovalcev pa ti klubi niso znali ali mogli vzgojiti; pač pa so v svoje vrste pridobivali tekmovalce, ki bi morali biti po vseh pravih člani gorenjskih športnih klubov.

Spričo neugodnih finančnih razmer je JZSS zelo omejil udeležbo naših tekmovalcev na mednarodnih tekmah v inozemstvu. Na tekmah Fiše v Lahtiju na Finskem je zastopal našo državo maratonec Franc Smolej. Na mednarodnih tekmah v Ga-Pa se je slabo odrezal Heim, na akademskih tekmah v Gasteinu so se dobro odrezali vsi naši tekmovalci. Na mednarodnem smuku z Montaža je naš najboljši

dosegel osmo mesto, na Triglavskem dnevu pa so dosegli zelo lepe uspehe Helm, Praček in Klein.

Dasiravno so uspehi tekmovalcev Pračka, Heima, Novaka, Urbarja, Kleina, Žvanna in Znidarja v alpskih panogah od leta do leta boljši, vendar na mednarodnih tekmah še niso na odgovarajoči višini. Temu so kriva težke razmere, v katerih jive naši tekmovalci. Med tujimi prvaki prevladujejo že na pot profesionalci, oziroma taki, ki se vsvo zimno vozijo od tekme do tekme, ne da bi izvrševali svoj prvi življenjski poklic. V Nemčiji, Šviciji, Franciji in Italiji vodijo na visoke gore železnice in vzpenjače, ki omogočajo tekmovalcem, da se vozijo na najvišje gorske vrhove, odkoder se dnevno lahko večkrat spustijo spuščajo v divjem smuku v dolino. Vsega tega pa pri nas ni. Naši tekmovalci odhajajo na mednarodne tekme zavarovani iz delavnice, uradov in visokih in srednjih šol in se po povratku zopet takoj vračajo nazaj v delavnice, urade in šole. Naši tekmovalci lahko vežbajo po nekaj ur sami ob nedeljah in praznikih. Ko pride naš smučar ves upehan na vrh Rožke ali Kočne, se lahko le enkrat ali dvakrat spusti v dolino, ker mu večkratna hoja na strme gorske vrhove le preveč izčrpa moči.

Zato bi bilo zelo potrebno da bi se dobil prostor za vežbanje alpskih panog v neposredni bližini Jesenic, ki bi bil smučarjem vsak dan dosegljiv. Vpoveč bi prišel prostor Podmežakljevo na severnem pobočju gore Mežaklje, kjer se v višini 400 do 500 m razprostirajo goščava. Tu bi se moral teren v višini 60 do 80 m izsekati in očistiti štorov in korenin, kjer bi se dalo napraviti idealno vežbališče za smučske teke in smuk. Sneg teži tu od novembra do aprila. Brez velikih stroškov bi se dala ob igrišču »Kovinarjev«
napraviti tudi smučska skakalnica, ki bi dopuščala skoke do 50 m. Občina ima v ta namen v H. B. naloženih 23.000 din, nekaj bi še sama prispevala, nekaj bi se pa še lahko nabralo med športnimi krogi.

Če bi se vse to storilo, bi bili uspehi naših smučarjev kmalu čisto drugačni kakor so bili dosedaj. Na stotine mladih smučarjev bi lahko vežbalo vsak dan. Iz teh

Malokaj, otok gobauceo

— Tega ne vzdržim, — je zašepetal Sketch in vstal. Dve krepki roki za njim stoječega mornarja sta ga pa takoj potisnili nazaj na stol. In ostudni prizor se je nadaljeval.

Zopet se je začelo bolešno ječanje in zopet je vse utihnilo.

Sketch ni več gledal. Ni imel poguma. Naenkrat je pa opazil, da so roke že do ramen v vodi in da se Kanakijeva glava z nosom dotika vode. To je bilo zadnje ječanje, ki ga je še slišal. Bilo je grozno.

Šele ko mu je nekdo brizgnil curek smrdelice vode v obraz, je spoznal, da je bil omedlel. Toda bil bi takoj omedlel drugič, če bi bil pogledal na strahotno mučenega moža.

— Nikoli ne vemo, kdaj smo dovolj mrtvi, — je dejal z nadihom humorja Tinaniviri. — Tu bi vam vsak zdravnik potrdil, da so bili ti ostanke moža že pred četrtr ure mrtvi. Dejal bi, da je izkrmavel in da se mu čeljusti premikajo samo zato, ker se krčijo mišice. Jaz bi pa tega ne verjel. Preizkusil sem to pogosto tako, da sem zasadil iglo v ostanke takega telesa in zadrževali so. Morda živi — toda iz prakse sklepam, da spremljajo bolečine človeka

prav do smrti. No, pa končajmo — tebe gotovo ta prizor ne zanima več.

Zamahnil je z roko Gugalnica se je jela počasi premikati vodoravno nad vodo proti drugemu vodnjaku. Ustavila se je na njem. Telo držeči mehanizem jermenov se je naenkrat odprl in Kanakijev trup je zdrknil v vodo.

Ni je pa dosegel. V mogočnem loku se je poglalo iz vode dolgo sivo telo vodnega tigra — morskega psa, njegov blesteči trebuh se je zasvetil pod lučjo in ostru zobje so se zasadii v padajoči plen. Drugi morski pes, ki je bil priplul bl gladinji, je iztrgal tovarišu iz gobca viseče meso...

— Misliš, da ostanejo kosti? Tudi za to je poskrbljeno. Na morskem dnu so kapitalni raki, ki znajo z neverjetno potrepljivostjo obdelati vsako kost. Zanimivo, kajne? Toda vsega še nisi videl. Nekdo si mi obljubil, da me posadiš med same nofu. Moral bi zdaj storiti to jaz z teboj in z razmišljanj, ali bi te ne posadil med te ljubke ribice, gnezdeče v pesku na obali. Toda ne, raje ostanem pri svojem prvotnem načrtu. Potem so tu še na drugih krajih skati, murene in strupene vodne kače. Toda to ni tako strašno. Tudi je tu samotni kraj, kjer gojimo škorpione in ulooči — stonoge. To ni lepa smrt. In dolgo traja. Tudi za gledalca ni tako zanimiva...

Gotovo se čudiš, da ti tako podrobno pripovedujem vse to. Je pač neke vrste moje samoljubje pokazati vam Evropcem, kako iznajdljivi smo v smrti. In potem — to tajno tuitonge odneseš s se-

boj na Malokaj. Tam ti itak nihče ne bo verjel, da je kaj takega mogoče. Mislili bodo, da se ti je zmešalo. Pa tudi če bi ti verjeli, ne bo nihče od njih tega zvedel, kajti z Malokaja ne vodi nobena pot. Trdno sem prepričan, da ne uideš in zato ti vse to odkrivam. Saj sem vendar tvoj prijatelj, mar ne?

Sketchovo pozornost je obrnil tisti hip nase drugi sveženj, ki se je bil premaknil.

— To bo tvoja druga žrtev? — je vprašal prestrašeno in pokazal na premikajoče se telo.

Tinaniviri se je pomembno zarežal.

— O ne. To je dekle. Taupou. Ta ni namenjena smrti. Ona postane ljubica velikega moža. Tudi ni na prodaj, čeprav bi dobili za njo mnogo denarja. Določena je za mojega prijatelja, ki je Otoua nas vseh. O njem sem ti že pravil — nekot sem mu pomagal z Malokaja in skrtil sem ga na enem izmed otokov. Velika glava in prebrisana glava. — Vodi vse naše nehanje, daje nam nasvete, sam pa noče denarja. Denar je zanj brez pomena, ker ne sme med ljudi. Samo enkrat v mesecu se napotim k njemu in še takrat govoriva na veliko razdaljo. Ni pa še tako star, da bi ne potreboval ženske. Taupou je lepa, moj prijatelj bo imel veselje z njo.

Ležecemu dekletu so rzevezali roke in noge ter ga postavili pokonci. Tinaniviri je z naslado ogledoval krasne oblike njenega telesa in kar mežikal je, tako mu je bila všeč. Potem se je pa naenkrat

ozrl na mornarje, ki so tudi kar požirali z očmi lepo dekle in srdito je zakričal nanje. Mornarji so prestrašeno odskočili in čakali novih povelj.

— Kmalu se začne daniti — treba bo odpluti, — je dejal Tinaniviri in vstal.

Sketch je mislil, da ga bodo zvezali. Pa ga niso. Tinanivirjevo prepričanje, da mu jtnik ne bo ušel, je bilo vredno vsega občudovanja. Možeje so zvezali dekletu roke in noge in eden izmed njih si jo je zavhtel na rame kakor vrečo. Odšli so skozi vrata na nasprotni strani in Sketch se je še zadnjič ustavil, da bi se ozrl na pozorišče groze.

Voda je bila zopet tiha in molčeča. In človek, ki ni prisostvoval groznim prizorom, bi ne bil slutil, kakšno peklo je skrivala v sebi.

Tudi Tinaniviri se je ustavil in dejal tiho:

— Ko se bo moj Otua naveličal Taupou, mu preskrbimo novo meso — mislim, da mu bo všeč lepa Pamela...

Sketch je zatulil in dvignil roke, pa je takoj začutil skelet udarec od zadaj in spoznal, da bi orjaški mornar za njegovim hrbtom takoj preprečil vsak poskus nasilja.

Misel, ki jo je bil pravkar izrekel Tinaniviri, je bila strahotna. Pamela in — gobavcu. Šele zdaj je Sketch vedel, da mora pobegniti — marveč, čeprav bi ga na begu ustrelili. Smrt bi bila mnogo prijetnejša od zavesti, da Pamela ne more pomagati.